EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 56 Mayıs 1992

"Demokratik" Pantürkizm

Türkiye emperyalist kapitalist rekabetin yoğunlaştığı Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu şeridinin ortasında, bu bunalımlı bölgenin son derece merkezi bir yerindedir.

Yalnızca bölgede yoğunluk kazanan emperyalist rekabet değil, bununla birleşen bölgesel çatışmalar ve SSCB'nin dağılmasıyla bağımsızlaşma sürecine giren yeni cumhuriyetlerin yarattığı sorunlar, bölgedeki dengeleri sarsmakta, siyasal haritada değişimi zorlayan dinamikleri kuvvetlendirmektedir.

Değişen dünya dengeleri, kaynayan bölge, tarihinin en yoğun işçi hareketliliği, bölgedeki statükoyu da zorlayan devrimci Kürt ulusal hareketi vb... Türkiye yalnızca bunalımlı bir coğrafyada değil, yukarıdaki etkenler nedeniyle, aynı zamanda siyasi-ideolojik alanlarda tam bir bunalım içindedir de.

Türk burjuvazisi statükoyu zorlayan tüm bu iç ve dış etkenlerin karşılıklı basıncıyla, bölgedeki statükoyu dağıtacak dinamiklerin güçlendiğini farketmekte, farkettiği ölçüde geleneksel statükocu, misak-ı millici, "pasif" politikayı terkedip saldırgan bir politikaya yönelmekte, bu yolla da değişen bölgesel dengelerde daha elverişli bir konum elde etmeye çalışmaktadır.

AET kapılarının açılmamasının ve SSCB'nin fiilen ve hukuken dağılmasının ardından, Türk burjuvazisi en güçlü emperyalist güç olarak değerlendirdiği ABD'ye daha da yakınlaşmış, Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu kuşağında, özellikle de son iki alanda ABD'nin askeri ve ticari köprüsü olmaya soyunmuştur. Bu doğrultuda bir "Doğu Politikası" oluşturmuştur.

Türk burjuvazisinin Avrupa ile bütünleşme perspektifini askıya alarak dikkatini "Doğu" üzerinde yoğunlaştırması, Cumhuriyet döneminin klasik politikalarından önemli bir sapma olduğu gibi, zaten Kürt ulusal mücadelesi karşısında önemli yaralar almış, birleştirici gücünü yitirmiş bulunan Batıcı ve misak-ı millici Kemalist ideolojiyi de iyice işlevsizleştirmektedir. Burjuvazi, kemalist ideolojiden doğan boşluğu yeni yönelimine uygun yeni ideolojik argümanlarla takviye etmektedir.

Türk burjuvazisinin yönelimine uygun olarak yoğun bir şekilde devreye soktuğu ideolojik argümanlar, "yeni dünya düzeni"nin genel karakterine tam bir uygunluk göstermektedir. "Globalleşme", "demokrasi", "istikrar" vb. adına tüm sınıflara yapılan bir uzlaşma çağrısı, yeni ideolojik argümanların özü kısaca budur. Bu ideolojiye göre sınıf mücadelesini, ulusal kurtuluş ve bağımsızlık davasını savunmak "terörizm"dir. Bu mücadeleyi yürüten örgütler "ideolojik temeli olmayan çete"lerdir vb. Demokrasinin yerleştirilmesi ve kalıcılaştırılması için önce "terör odakları"nı ezmek gerektiği yığınların bilincine hergün işlenmekte, dolayısıyla demokrasi havariliği içte ve dışta terör uygulamanın meşrulaştırıcı bir örtüsüne dönüştürülmektedir.

Nasıl ABD Libya'yı, Irak'ı, Suriye'yi terörizmle suçlamakta ve "evrensel barış" bayrağını sallayarak, halklara yönelik katliamlarını meşrulaştırmaya çalışmaktaysa, Türk burjuvazisi de toplu infazları, Kürt halkına yönelik kitlesel katliamları demokrasi havariliği eşliğinde gerçekleştirmektedir. Son 1 Mayıs döneminde görüldüğü gibi devlet bir yandan 1 Mayıs'ın alanlarda kutlanmasını önlemek için terörü bir gözdağı aracı olarak kullanmakta, diğer yandan da "1 Mayıs'ı kutlamak demokratik bir haktır" demagojisi ile kitlelerin tepkisini uyuşturmaya çalışmaktadır.

*

Doğu Bloku'nun çöküşü, kapitalist düzenin birikmiş istikrarsızlık dinamiklerini harke-

te geçirdiği gibi, bunlara bir dizi yeni istikrarsızlık öğesini de ekledi.

Artan yalnızca emperyalist ülkeler arasındaki rekabet değil. Aynı zamanda bölgesel çatışmalar da yoğunlaşıyor. Küçük devletler de, emperyalistlerin taşeronluğu temelinde de olsa bu it dalaşına katılmak zorunda kalıyorlar. Yayılmacı, fetilıçi çığlıklar ve tarihsel hak iddiaları ortalığı kaplıyor.

Demokrasi makyajı arkasına saklanan yeni dünya düzeninin gerçek içeriği de işte bu manzarada somutlaşıyor. Artan rekabet, yoğunlaşan bölgesel çatışmalar ve dünyayı kaplayan bir kaos ortamı...

Demirel'in Türki Cumhuriyetlere ziyareti sırasında "Orta Asya'dan Balkanlara uzanan bir Türk varlığı" üzerinde yoğunlaşan demagojik şoven kampanya, geziye Türkeş'in ve bazı tescilli faşistlerin de davet edilmesi, burjuva basının Türkeş nezdinde faşist ideolojiyi meşrulaştırma çabası vb., tüm bu şoven faşist ideolojik motifler, demokrasi havariliği ile evrensel barış demagojileriyle çelişmemekte, tersine birbirini bütünlemektedirler.

Emperyalist rekabetin artması, bu rekabete bölgesel devletlerin de katılması, içerde kitle hareketini dizginlemek için parlatılan demokrasi cilasının yanısıra, kitleleri bölmek, şaşkına çevirmek ve giderek de şoven bir temelde devletin peşinden sürükleyebilmek için, yayılmacı-şoven ideolojik argümanların da devreye sokulmasını zorunlu kılmaktadır.

Nasıl ABD yeni bir Pax Americana'dan, Almanya IV. Reich düşlerinden, İran İslam cihatından dem vuruyorsa, Türkiye de Pantürkizmi hortlatmak ihtiyacı duyuyor.

Türkiye'de Pantürkist ideolojinin yaygınlaştırılmasının, misak-ı millici anlayış yerine Osmanlı fetihçiliğinin canlandırılmasının içiçe girmiş iki temel nedeni var.

Birincisi, içerdeki istikrarsızlık odaklarını nötralize etmek, bu ideolojik cereyanla, "büyük ve güçlü Türk varlığı" demagojisi, "emperyalistleşme" hayalleri ile işçi sınıfını şaşkına çevirmek, kendi içinde bölmek...

İkincisi, rekabeti kolaylaştıracak bir ideolojik söylem oluşturmak. Türkiye kendi rolünü, Türki Cumhuriyetlerini Batı emperyalizmine bağlayan bir köprü olmak iddiası ile tanımlıyor. Türkiye'nin bu bölgede rekabet halinde olan Avrupa emperyalizmine, Çin'e ve diğer bölgesel güçlere karşı (ABD desteği bir yana bırakılırsa) sahip olduğu en önemli avantaj kültürel bağıdır. Türkiye alfabesiyle, televizyonuyla,, basınıyla vb. bir dizi araçla bu bölgede "Türklük" bağını kuvvetlendirerek, rekabette avantajlı konuma geçmeyi hesaplıyor.

*

Yalnızca Türkiye değil, emperyalist rekabetin yoğunlaştığı coğrafya haline gelen Balkanlardan Ortadoğu'ya uzanan tüm bölge, karmaşık etkenlerin bileşimiyle, derin bir sarsıntı yaşamaktadır. Her alanda köklü bir dönüşüm kendini bir ihtiyaç olarak dayatmaktadır.

Emperyalistler arasındaki nispi uyumun bozulmasına paralel olarak, bölgesel devletler arasındaki ilişkiler de eski istikrarını kaybetmiş, tüm coğrafyadaki siyasal sınırlar tartışmalı hale gelmiştir. Emperyalist rekabetin yarattığı gerilime bölgesel devletlerin tahrik edilen çelişkileri eklenmiş, tüm bunlar bağımsızlaşma sürecindeki cumhuriyetlerin içine yuvarlandığı kaos ortamı ile birleşince, Türkiye'nin merkezinde yeraldığı tüm bölge adeta barutlu bir toprağa dönüşmüştür.

Sorunların bu kadar karmaşıklaştığı, içiçe geçtiği ve çözümünü dayattığı bir coğrafyayı, önemli sosyal ve siyasal olayların, sarsıcı denge değişikliklerini beklediği kesindir. Şimdilik belirsiz olan bu değişimin hangi yönde olacağıdır. İleriye mi, geriye mi? Sosyalizme mi, yoksa bugün milliyetçi dinsel çatışmalarda ifadesini bulan barbarlık rejiminin kökleşmesine mi? Belirsiz olan sorun budur.

Bugün için komünistlerin en büyük dezavantajı, sosyalizmin uğradığı ideolojik-siyasal prestij kaybı ve bölgedeki ulusal dinsel çatışmaların sınıfsal mücadeleyi gölgelemesidir.

Ne var ki, yalnızca Türkiye'de değil, daha bugünden canlı örnekleri görüldüğü gibi eski sosyalist ülkeler başta olmak üzere tüm bölgede toplumsal muhalefetin rengini kızıllaştıracak güçlü dinamikler de mevcuttur.

Ya barbarlık ya sosyalizm ikilemi, insanlığın kurtuluş mücadelesinin bu yüzyıllık belgisi, yakıcı nesnel bir ikilem olarak gündemdeki önemini koruyor.

EKİM

1 Mayıs ´92: Neler gösterdi?

Düzen'in 1 Mayıs taktiği Newroz taktiğinin bir devamıydı. Newroz öncesinde, bir yandan "Kürt realitesini tanıyoruz" aldatmacası sürdürülürken, öte yandan yoğun bir terör ve imha politikasıyla hem PKK'nın sıçrama yapmasını engellemeyeçalıştı, hem de Newroz kutlamalarını zayıflatmayı umdu.

Benzer bir uygulama bu kez 1 Mayıs öncesinde metropollerde gerçekleştirildi. SHP'li Adalet Bakanının ağzından "demokratikleşme programı"nı uygulama aşamasına gelindiği açıklanırken, militarist kuvvetler katliamlara, ev ve sokak infazlarına hız verdi. Gözaltılar, işkenceler yoğunlaştırıldı, tutuklamalar keyfiyete dönüştü. Toplum tam bir terör havasına sokuldu, işçiler ve emekçiler 1 Mayıs düşüncesinden uzak tutulmaya çalışıldı. Motorize polis ekipleri artırılarak sokaklara salındı, tehditler savruldu. 1 Mayıs'la ilgili faaliyetler engellenmeye çalışıldı. Burjuva basın harekete geçirildi. "Polis 1 Mayıs'ta morartacak" manşetleri atıldı. Sendika ağalarına MGK kararı iletildi. Ağalar "emredersiniz" diyerek DİSK, Türk-İş, Hak-İş yöneticileri olarak biraraya geldiler ve işçilere "salonlara" dediler.

Burjuva basın '77 Taksim katliamını hatırlatırken, hükümetin başı Demirel TV'de "isteyen 1 Mayıs'ı kutlasın, ama güvenlik güçlerimiz gerekli önlemleri alarak gerekeni yapacaktır" diyerek Şırnak, Cizre ve Nusaybin katliamlarını hatırlattı, aba altında sopa gösterdi. Süper valilikten dersini alarak kapağı İstanbul'a atan Kozakçıoğlu ile emniyet müdürü Necdet Menzir TV'den tehditler savurup gözdağı verdiler.

İşçi sınıfı '92 1 Mayıs'ına devletin estirdiği korku, panik, terör havasının yanında uzun yaşanan durgunluk koşullarında girdi. Bu nedenle belli orandaki politik kesim dışında tutulursa, işçiler genel olarak birlik, dayanışma ve mücadele günlerine ilgisiz olmasa bile sesiz kaldılar. Aslında bu yalnız 1 Mayıs karşısındaki sesizlik değil, genel politik geriliğin bir ifadesidir.

Esasen bugün işçi sınıfını iki ayrı kesim olarak değerlendirmek gerekir. Henüz az bir bölümünü kapsamakla birlikte politize olmuş kesim ile geri bilincin esiri durumundaki burjuva partilerden çeşitli düzeylerde etkilenen kesim. Birincileri henüz devrimci sendikalizmi aşamamakla, bilinçleri çarpık olmakla birlikte devrimci ve sosyalisttirler. Doğal olarak 1 Mayıs daha çok bu kesimlerce kutlandı. Geri bilincin etkisindeki işçiler haliyle 1 Mayıs karşısında ilgisizdiler.

Devlet işçileri 1 Mayıs kutlamalarından uzak tutmak için her yolu denedi. Sendika ağaları meydanları yasaklamaya kalktı. Terörle korku ve panik yayılmaya çalışıldı. İşten atma öteden beri bir koz olarak kullanılıyor. Sendikaların başvurularına izin verilmedi. İşçi ve devrimcilerin gitmeyeceği düşünülerek SP'yi izin verildi. 1 Mayıs günü hemen bütün büyük fabrikaların kapısına polis ekipleri gönderildi.

Burjuva basın ne yazarsa yazsın, 1 Mayıs '92'de iktidarın beklentilerinin üstünde bir kalabalık vardı. Katılım oranı, militanlığı, coşkusu, disiplini bizce istenen düzeyde değildi ama, devlet çok daha sönük geçeceğini bekliyordu. Gazi Osmanpaşa mitinginde polisler aralarında "yahu dünyada bu iş bitti, biz kimsenin toplanamayacağını zannediyorduk, hele şu kalabalığa bak" diyerek şaşkınlıklarını dile getiriyorlardı. Gazi Osmanpaşa'da toplanan bu kalabalığın anlamı büyüktür. Binlerce işçi, emekçi ve devrimci düzene kinini haykırdı. '92 1 Mayısı her açıdan daha ileri olacaktır.

* * *

1 Mayıs '92 sermaye iktidarının zayıflığını, güçsüzlüğünü ve ikiyüzlülüğünü bir kez daha gösterdi. Devlet çatırdıyor. Çatırmanın sesini yalan, demagoji ve ikiyüzlülükle at başı giden dizginsiz bir terörle bastırmaya çalışıyor. Burjuva iktidar son 30-40 yıl içinde hiç bu denli zayıf hissetmedi kendini. Bu zayıflık, Kürt hareketi dışta tutulursa, devrimci muhalefetin aktif gücünden gelmiyor. Sermaye iktidarı iç imkanlarını tüketmiş bulunuyor. Bu nedenle zayıf ve cılız da olsa muhalif en küçük bir sese dahi tahammül gösteremiyor. Tahammülsüzlüğünü "devletin güçlülüğü" yalanı ile gizlemeye çalışıyor.

Newroz olayları ve '92 1 Mayıs'ı DYP-SHP hükümetinin gerçekte bir savaş hükümeti olduğu-

nu üstü örtülmez biçimde ortaya çıkarmıştır.

Artık Türkiye'de tüm gericilik tek bir ağızdan konuşuyor. MGK karar alıyor, burjuva partileri, parlamentosu, basını uygulamaya çalışıyor. Düzen iç muhalefeti rafa kaldırmış. Tüm amaçları devrimi bir an önce ezmek. Düzen tüm kurumlarını ve kuvvetlerini bu hedefte birleştirmiş. Kapitalistler yırtınıyor, "bitirin bu işi" diyorlar. Cellatlar cinayetlerine kitlesel destek arıyor. Yığınların geri bilincine seslenerek sıradan her yurttaşı adi bir muhbir durumuna getirmeye çalışıyorlar. TV'lerden sık sık 055'ler anons ediliyor. İşkenceciler, 12 Eylül suçlusu subay ve aileleri MHP'li faşistlerle birlikte harekete geçirilerek katliamlara şakşakçılık yaptırılıyor. Böylece militarist kuvvetlerin arkasında kitlelerin desteği olduğu imajı yaratılmaya çalışılıyor, psikolojik ortamı hazırlanıyor. Bu aşağılık tabakanın devlet eliyle örgütlenen şovları TV'den halkın desteği diye sunuluyor. Ancak tüm bunlar görüntü, gerçek ise başkadır. Sermaye iktidarı ve hükümetin tüm vaadlere rağmen işçi ve emekçilere verdiği tek şey var; daha çok yoksulluk daha çok acı. "Konuşan Türkiye", "demokrasi", "insan hakları", "refah toplumu", sosyal adalet", "örgütlü toplum", "işsizliği kaldırmak", işten atılmaları durdurmak", "enflasyon canavarını yenmek", tüm bu argümanların gerisinde riyakarlık sırıtıyor. Hükümetçe istenen 500 günlük sürenin önemli bir bölümü bitmiş bulunuyor. Veriler, burjuva uzmanların açıklamaları ve hükümetin uygulamaları çanların çalmaya devam ettiğini gösteriyor. Refik Baydur çalışma bakanını hizaya gelmeye çağırıyor. Demirel devreye giriyor ve Baydur'a "üzülme aleyhinize bir şey çıkmayacak" diyor. Burjuva basının "enflasyon ateşi Nisan'da düştü" açıklamalarına Demirel "fazla iyimserlik yaymayın, kontrol elimizde değil" diyerek tepki gösterirken, 500 günden sonra ek süre isteminin de zeminini hazırlıyor.

Tüm bunlar Türkiyeli komünistlere ve devrimcilere büyük imkanlar sağlıyor. Önemli görevlerle karşı karşıyayız. Bu düzen artık daha fazla dayanamaz. Yeter ki öldürücü vuruşu yapabilelim. İktidar sahiplerinin çaresizliğini, bu çaresizlikten kaynaklanan zavallılığı, korkaklığı sergilemek, başta işçi sınıfında olmak üzere toplumsal geri bilinci yıkmak, kuvvetleri birleştirmek, politik odaklaşmayı sağlamak, tüm gücümüzle düzene abanmak zorundayız. Tarihsel sorumluluk, güncel görevler bunu gerektiriyor. Bugün güçlerimiz sınırlı, güçlüklerimiz hayli fazla olabilir. Ne ki nesnel koşullar bugün düne göre daha elverişli. Hareketsiz durumda, edilgen konumda güçlerimiz var. '92 1 Mayıs'ı bunu gösterdi. Gazi Osmanpaşa'da toplanan kalabalık bizim gücümüzdür. Yeterki birleştirmesini bilelim. Bunun içinse gereken bilinç, sorumluluk ve yürektir. Gerisi kolay gelir.

Düzenin devrim karşısında tek ses ve saldırı odağı olduğu bir dönemde devrimci hareket "devrim partisi" olarak bloklaşıp hareket etmek zorundadır. Sınıfın depolitizasyonunu yenmek, tedirginliği kırmak, korku duvarını aşmak, moral bulmak ve yeni güçleri harekete geçirmek ancak ortak çaba ile sağlanabilir. Dağınıklık ve ayrı durma çabası nesnel olarak düzene yarar. Oluşan bazı platformlar anlamlı olmakla birlikte henüz işlevsizdir. Bu platformların yalnızca toplantılarda değil eylem alanlarında da işlevli hale gelmesi gerekiyor.

* * *

'92 1 Mayıs'ı devrimci hareketin gerçeğini ortaya sermiştir. Toplam olarak bakıldığında küçümsenmeyecek oranda diri devrimcilerin olduğu bir gerçektir. Ama devrimci hareketin kendi içinde örgütsüz ve otorite boşluğu yaşadığı, daha çok kadro ve kadro düzeyindeki ilişkilere sahip dağınık marjinal gruplardan oluştuğu da bir başka gerçektir. İstanbul gibi bir kentte en kalabalık grubun bile ancak 200-300 kişilik kortejlerle 1 Mayıs'a katılması düşündürücü olmalıdır. Daha da kötüsü olduğu kadarıyla birlikte hareket etme yeteneğinden de yoksundurlar. Miting alanında ortak atılabilecek şiarların birlikte haykırılmaması, herkesin birbirinin sesini boğmak için slogan yarıştırması ibret vericidir. Hep birlikte ortak kortejler oluşturmak, sendikalarla içiçe geçerek devrimci şiarları işçilere attırmak yerine küçük gruplarını biraraya getirerek büyüklük taslamak en azından sağduyu ve devrimcilik çerçevesinde anlaşılır bir şey değil. (Komünistler yalnızca bugün değil, gelecekte de olduğu kadarıyla güçlerini sendika ya da fabrika gruplarından oluşan işçilerle birlikte harekete geçirecektir. Bu açıdan bizde de bir eğilim olarak ortaya çıkabilen grup ve mezhep mantığını yen-

mek zorundayız. Kaldı ki komünistler güçlerini kortej oluşturarak değil, ancak sınıfın kitlesini hareketlendirebildikleri oranda, amacına uygun değerlendirebilmiş olacaklardır.)

1 Mayıs '92 devrimci hareketteki ihtilalci kanatla reformist-liberal kanadın tutumu açısından da öğreticiydi. Yasal mevzilerin kullanılmasının yanısıra yasadışı faaliyeti hareketimiz dışında kısmen TKİH ve TKP-ML Hareketi yürüttü. Başkalarını pasiflikle suçlayan TİKB'nin ise 14. kuruluş yıldönümünde yürüttükleri yasadışı faaliyeti her nedense 1 Mayıs faaliyetlerinde İstanbul'da yürütmedi. Diğer tüm kesimler yalnızca dergiler aracılığıyla yasal bir faaliyetle sınırlı kaldı. Sıra yasal gösterilerde yeralmaya gelince, tüm çevrelerini grup pankartı altında toplamaya özen gösterenlerin, (örneğin Dev-Yol ve Kurtuluş) ellerindeki güçleri militan bir siyasal faaliyete yönlendirmedikleri gibi yasadışı gösterilerden uzak tutmaları ancak liberal ve reformist konumlarıyla açıklanabilir. Düzenin giderek sertleştiği bir dönemde yalnızca yasal mevzilerde tutunma çabası açık bir tasfiyeci tutumdur. Bu eğilim yalnızca Dev-Yol ve Kurtuluş-'un eğilimi de değil. TDKP'nin de içinde yeraldığı başka bir çok grup da illegal örgütleri yaratmak ve harekete geçirmekte zorlandığı ölçüde çalışmalarının eksenini legal mevzilere kaydırıyor.

* * *

Gecikerek başlamış olsa da yoğun ve yaygın bir 1 Mayıs faaliyeti yürüttük. Herşey bir yana, kısa sürede sınırlı güçlerimizle militan ve yaygın bir siyasal faaliyetle hazırlandık 1 Mayıs'a. Geçen yıl yürüttüğümüz 1 Mayıs faaliyeti nispeten daha geniş bir zaman diliminde gerçekleşmesine rağmen, az zamanda geçen yılki faaliyetimizi beşe, yer yer ona katladık. İstanbul'da iki bölgede zayıf kalmakla birlikte, güçlerimizi organize ettiğimiz her alanda militan bir siyasal pratik sergiledik. Binlerce afişimiz fabrika civarlarına, işçi semtlerine ve merkezi duraklara yapıldı. Onbinlerce bildirimiz doğrudan fabrikalar ve işçi semtlerine ulaştı. Yine özellikle fabrika ve merkezi yerler olmak üzere onbinlerce kuşlama yapıldı. Ekimci genç komünistler değişik yerlere pankartlarımızı astı vb.

Bu faaliyetlerde yeralan yoldaşlarımızın hemen tümü yoğun bir enerji ve tam bir seferberlikle çalıştı. Genç yoldaşların kendi alanı dışında fabrika ve semt çalışmalarına katkıları oldukça anlamlıydı.

Hareketimiz militan bir siyasal pratik örgütledikçe, niteliğine uygun kadrolara kavuşuyor, kavuşacaktır. Yeni dönemin görevlerine uygun kadro tipi ancak böyle bir faaliyet içinde devşirilir. Dönemin zorlu görevlerini omuzlayacak, omuzları güçlü kadrolar militan siyasal pratik içinden çıkar. Hareketimiz bu durumu kuşkusuz değerlendirecektir. Ağzı laf yapan ama iş yapmaya gelince irade ortaya koyamayan, faaliyeti aksatan ve militan kişiliğindeki zayıflıkla ihtilalci bir örgüt bünyesine yabancı unsurlardan da bu çaba içerisinde yollar ayrılacaktır.

Ancak kuşkusuz militan kimlik tek başına yeterli değildir. Hareketin bu kadroları ideolojik olarak donatması, her alanda yetkin hale getirmesi önemli görevlerden biridir.

1 Mayıs '92 faaliyeti örgütümüzün ve kadroların hala yeterli bir profesyonelliğe ulaşamadığı, amatörlüğün faaliyeti olumsuz etkilediğini gösterdi. Örgütün ciddi bir iç müdahalenin öngününde olduğu bir dönemde yetersizliğin bazı anlaşılır nedenleri vardır. Ancak yine de irdelenmesi ve açığa çıkartılması gereken ciddi aksamalar oldu.

Yeni dönem yetersizliklerimizi giderdiğimiz, organize bir örgüt olarak, disiplinli ve sorumlu hareket ettiğimiz, 1 Mayıs faaliyetinden daha yoğun bir enerjiyle ileriye, partili günlere ulaşmak için hamleler yaptığımız bir dönem olacaktır.

* * *

İşçi ve emekçilerin mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs karşısında, Kürt devrimci hareketi alabildiğine duyarsızdı. Adeta Newroz katliamlarına seyirci kalan işçilere aynı ilgisizlikle yanıt vermiş oldu. Oysa Kürt devrimci hareketine düşen görev birlik ve dayanışma ruhuyla hareket etmekti. Bizzat kendisinin buna şiddetle ihtiyacı vardır. Türkiye devrimci hareketinin ve işçi hareketinin desteğinden yoksun kaldığı oranda ilerlemekte zorlanıyor ve daha yoğun saldırıların hedefi oluyor. Devrimci hareket güçsüzlüğünden, işçi hareketi ise politik geriliğinden dolayı Kürdistan'daki zulme seyirci kalıyorsa, tersinden ulusal devrimci hareket de, ulusal dar-

(Devamı s.11'de)

'92 1 Mayısı ışığında

İşçi hareketi ve devrimci hareket

1 Mayıs dünya proletaryasının ve emekçilerinin en önemli günüdür. 8 saatlik işgünü mücadelesiyle sermayenin **ekonomik egemenliğine** karşı direnişten sembolleşerek doğan 1 Mayıs, daha sonra başlangıçtaki tarihsel anlam ve öneminden daha zengin ve kapsamlı bir içerik kazanarak sermayenin **toplumsal-siyasal egemenliğine** karşı birleşik bir mücadele ve direniş gününe dönüşmüştür. Burjuvazinin proletarya saflarındaki ve soldaki koltuk değnekleri aracılığıyla 1 Mayıs'ı bir direniş ve mücadele günüden soyutlayarak salon toplantılarına ve hamasi söylevlere hapsedilen bir "işçi bayramına" çevirme, evcilleştirme çabaları 1 Mayıs'ın militan sınıfsal içeriğini bozamaz. Ama bu olgu, komünistlerin, devrimcilerin ve proletaryanın sınıf bilinçli öncülerinin devrimci görevlerine bir kez daha işaret eder.

1 Mayıs, proletarya ve emekçilerin sermaye egemenliğine karşı mücadele azminin, örgütlü ve dayanışmacı birliğinin bir kriterini verebildiği gibi, aynı zamanda devrimci güçlerin de politik ve örgütsel durumlarına bir gösterge oluşturabilmektedir.

İstanbul, en büyük sanayi metropolü olması, dolayısıyla gerek bünyesindeki proletaryanın yoğunluğu ve mücadeleci geleneği, gerekse de varoşlarındaki yoksul emekçi yığınları ile bir işçi kenti olduğu kadar, aynı zamanda ve bir bakıma bu olguya koşut olarak, pek çok devrimci örgütün merkezinin konumlandığı bir devrim kentidir. Bu bakımdan, İstanbul'un verili politik atmosferinin değerlendirilmesi, bütünü kucaklamasa bile genel bir fikir oluşumuna imkan sunmaktadır.

*

Gazi Osmanpaşa mitingine yaklaşık onbin civarında bir kitle katılmıştır. İstanbul sendikalar şube platformu, kamu çalışanları sendikaları, sosyalist dergiler platformu ve SP'nin ortak girişimi ile düzenlenen mitingin (bu sol hareketin olumluluk hanesine kaydedilmelidir) İstanbul gibi bir işçi ve devrimci kentinde biraraya getirdiği bu potansiyel, muhtemelen düzen cephesinin beklentilerinin üzerindedir. Bu nedensiz de değildir. Düzen cephesi, miting öncesi son bir kaç günde, sermaye basını ve TV aracılığıyla ideolojik ve psikolojik taaruzunu yoğunlaştırmış, 30 Nisan günü ise polisin helikopterli, panzerli gösterileri, mor boya tehditleri, başbakan Demirel'in ise Newroz katliamını çağrıştıran açıklamaları vb. ile ellerinden geldiğince aba altından sopayı göstermiştir. Koalisyon hükümetinin diline pelesenk yaptığı "hukukun içinde" sopasının mitingi katılımı sınırladığına hiç kuşku yoktur. Tüm bunlara rağmen miting bir iki marjinal grubun dışında hemen tüm devrimci grup ve çevrelerin katıldığı, son 12 yılın en yığınsal ve coşkulu mitingi olmuştur.

İşçi sınıfı ve emekçilerin sendikal cephesinden bakıldığında en önemli ve anlamlı yan, İstanbul Sendikalar Platformunun sendika genel merkezlerinin almış olduğu salon toplantıları kararlarını mahkum etmeleri ve 1 Mayıs'ı alanlarda kutlama kararlılığı sergilemeleridir. Bunda en büyük faktörün fabrika ve işyerleri temsilcilerinin basıncının olduğu belirtilmelidir. Kamu emekçileri sendikalarının 1 Mayıs'ı alanlarda kutlama kararı ise kaydedilmesi gereken bir başka olumluluktur.

Belirtmek gerekir ki, ülkenin verili politik atmosferinde proletarya ve emekçilerin 1 Mayıs'a karşı duyarlılığı salt mitingler baz alınarak değerlendirilemez. Miting olsa olsa daha ziyade en militan kesimler için yaklaşık bir fikir oluşturabilir. Türkiye proletaryası 1 Mayıs'a karşı kuşkusuz sınıf bilişli değil ama, hep sınıf güdüsü ile bakmış, kendini 1 Mayıs'a yabancı hissetmemiştir. 1 Mayıs bir çok fabrika ve işyerinde işi yavaşlatma, belli bir süre durdurma, bildirilerin okunması vb. şekillerde sınırlı direnişlerle kutlanmıştır. *Sabah* gazetesi 1 Mayıs günü 100 bin kişinin işe gitmediğini yazmıştır. (Tekelci sermaye basını bu araştırmasını 1 Mayıs'taki işgücü kaybının "ulusal ekonomiye!" verdiği zararı saptanmasına ayırmıştır.)

*

Devrim ülkesinde çelişkiler keskindir, kavga bıçak sırtındadır. Günbe gün korkunun ekildiği ve egemen kılındığı bir toplumda direnmek, işsiz kalmaktan mimlenmeye, gözaltına alınmaya kadar çok yönlü saldırılara göğüs germeyi göze almak demektir. Türkiye'de direnmek çoğu kez sefalet-

ten sefalet beğenmek demektir. İşçiler, Kürtler, gençler açısından gerçeğin bu olduğu tecrübelerle sabittir. Bedeli göze alınmayan bir kavga olamaz. Ancak önemli olan ödenen bu bedeli yenilginin hanesine değil, gelecekteki kazanımların hanesine kaydedebilmektir. İşçi sınıfının ekonomik, sosyal haklar vb. mücadelesinin en büyük çelişkisi burada yatmaktadır. En küçük direnişler bile türlü saldırılara maruz kalınarak verilmekte, bedeller ödenmekte, ama ödenen bedellerin gelecekteki kazanımların hanesine kaydedildiğine dair somut gelişmeler ya da somut belirtiler yaşanmadığında umutsuzluğa bile kapı aralayabilmektedir. 12 Eylül'ün koyu karanlık perdesi proletaryanın direnişleriyle aralanabilmiştir. Son yıllarda dünyanın en hareketli, en kaynayan işçi sınıfı Türkiye işçi sınıfıdır. Türkiye proletaryası politik örgütsüzlüğün, partisizliğin koşullarında verili imkanları ile verebileceği kavgayı vermiştir, vermektedir. Ancak direnişler çoğu kez sınıf dayanışmasından yoksun kalmakta, adeta izole edilmiş bir halde yaşanmaktadır. Tekil direnişlerin genel birleşik bir direnişe dönüştürülememesi, dayanışmanın egemen olduğu genel birleşik bir direniş ruhunun yaratılamaması, direnişin hemen akabinde ve bazen direniş sırasında bile moral çözülmelere yolaçabilmektedir. Zonguldak direnişinin ardından Kozlu ölüm sessizliğine girilmesi ancak bununla açıklanabilir. Sınıf dayanışması somut olarak örgütlenemeyince, sınıf birliğini örgütlemenin de çitleri aşılamamaktadır.

Devrimci hareket proletarya ve emekçilerin neden yığınsal olarak 1 Mayıs'a sahip çıkamadığını sorgulamaktan önce, kendini sorgulamalıdır. Devrimci hareketimiz kendi sorumluluklarını proletaryadan beklemekte, beklentileri kaçınılmaz olarak tersyüz olunca da bu kez onun toplumsal ve politik kimliğinin hamlığı, geriliği, yeterince olgun olmadığı vb. üzerine teoriler(!) üretmeye soyunmaktadır. Öyle ki, proletaryaya politik temelde gitmeyi onu ürkütmemek(!) adına henüz erken bulabilen devrimcilerimiz olabilmektedir. Herhalde proletaryanın kendi kendine politikleşmesini umuyorlar. Örgütsüz/partisiz bir proletarya düzene karşı konumlanamaz.

Proletaryanın "apolitikliği" devrimci hareketimizin apolitikliği, aynı anlama gelmek üzere politik basiretsizliği ile doğrudan ilişkilidir. Proletaryanın örgütsüzlüğü, 20 yıllık hareketlerden 15 yıllık "parti"lere kadar her grup ve çevrenin hemfikir olduğu bir noktadır. Parti sorunu, bugünün Türkiyesinde devrimci hareketin ve sınıf hareketinin temel gündemini oluşturmaktadır. İlginç olan ise "parti" olduklarını savlayan partilerin de boğuştuğu, yüzyüze kaldığı, gündemlerinin esasını oluşturduğu sorunların, partileşmenin sorunları olduğudur. Evet beyler, partiniz parti arayışlarına neden yanıt veremiyor, partiniz proletaryanın partisizliğin açmazında savrulmasına neden müdahale edemiyor?

Devrimci hareketimiz işçi hareketinin yükselişlerinde kuyrukçu şakşakçılığını bıraktığı, düşüş dönemlerinde ise faturayı sınıfa kesme ciddiyetsizliğini aştığı, sınıfın verili politik ve örgütsel konumuna kendi sorumluluk ve görevlerinin sorgulanmasından bakma cesaretini gösterebildiği zaman, yüzünü ve adımlarını ileriye yöneltebilecek, bakış ileriye, adımlar geriye kısır döngüsünü kırabilecektir.

Devrim Türkiye'ye çok yakın, devrimci hareket ise devrime çok uzaktır. Devrimci yürüyüş toplumsal ve politik yaşamı bütünüyle kucaklayabilme yürüyüşüdür. Türkiye devrimci hareketi ise, bırakalım toplumsal ve politik yaşamı kucaklayan iktidara alternatif bir politik özne gibi davranmayı, hamasi söylevlerin dışında ciddi, etkili bir muhalefet olmayı bile beceremektedir. Bu nesnel konumuyla (özlem ve niyetleriyle değil) devrimden giderek uzak düşmektedir. Proletarya ise, devrimci hareketin politik basiretsizliğini, mezhepçiliği, sol ve sağ sekterliği karşısında, ona kuşku ve güvensizlikle bakmaktadır. Gruplar arası mezhep çekişmeleri, bu grupların sınıf içindeki uzantısı vasıtasıyla sınıfın öncü, ileri kesimlerine taşınmakta, bu ise sınıfın ideolojik ve moral birliğini parçalayan bir etmen olduğu gibi, devrimcileri kuşku ve güvensizliği pekiştiren bir etmen de olabilmektedir. Böyle olunca da devrim ülkesinde devrim ile devrimci özne arasındaki mesafe bir türlü kısaltılamamaktadır.

*

Proletaryayı eksen alan bir pratik faaliyet yönelimi içinde olmak devrimci hareketimizin ortak kesişim noktasıdır ve bu yön devrimci hareketimizin tek diri yönüdür. Devrimci demokrasi güçleri açısından bakıldığında ise bu olgu çok daha önem taşır; çünkü tutundukları küçük-burjuva halkçı zeminden ileriye sıçrama imkanını sunan tek yönleri budur. Kuşku yok ki, devrimci hareketimizin "sınıf yönelimi", proleter bir ideolojik ve siyasal

zeminden değil, "nerede hareket orada bereket" düsturundan kaynaklanmaktadır. Gazi Osmanpaşa mitingi bu bakımdan anlamlı ve çarpıcı görüntüler sunmaktadır. Mitingin birleştirici tek unsuru aynı mekanda biraraya toplanmak olmuştur. 1 Mayıs gibi bir birlik ve dayanışma günüde devrim cephesinin tek bir sesi, tek bir gücü gibi davranmak için en küçük bir çaba sarfedilmemesi bir yana, en temel şiarlarda bile tek bir ses birlikteliği sağlanamamıştır. Eylem en doğrudan, en sıcak en yalınlaştırıcı atmosferi sunar. Eylem birliği ortak hedeflerde, ortak şiarlarda buluşmak demektir. 1 Mayıs Gazi Osmanpaşa mitingi ise maalesef tam tersi bir görüntü sunmuş, alanın tüm coşkusuna rağmen, kronik marjinallik devrimci hareketin öne çıkan özelliği olmayı sürdürmüştür.

Bunu altetmenin tek yolu ise, proletaryanın devrimci birliğini sağlamaktan geçmektedir. Devrimci proletaryanın politik birliği ideolojik birliğinden geçecektir, devrimci hareketin birliğinin yolu ise ancak bu başarılabildiği ölçüde açılmış olacaktır. Komünistlerin önündeki yakıcı, acil, temel görev budur; proletaryanın örgütlü politik birliğinin/partisinin inşası, bütün politik mücadelenin bu eksene bağlı ele alınması...

Akın CENGİZ

1 Mayıs faaliyetlerimiz

'92 1 Mayısı'nda örgüt olarak arzu edilen düzeyde yaygın ve etkili bir siyasal faaliyetin yürütüldüğü söylenemez. 1 Mayıs gibi anlamlı bir dönemde kampanyalar şeklinde sürdürülen siyasal faaliyetin daha bir yaygın, etkili ve organize olması gerekirdi, olmadı.

Zira 26 Nisan'a kadar tüm faaliyetlerin bitirilmesi kararına uygun bir organizasyon sağlanamamıştır. Gerekli propaganda araçları (bildiri, afiş, pul, kuşlama) ancak 24 Nisan'da bölgemize ulaşabilmiştir. Biz, 1 Mayıs'a yönelik İstanbul çapında ortak olarak yapılan çalışmaların en önemli eksikliğinin, çalışmaların son bir iki haftaya sığdırılması olduğu düşüncesindeyiz. Aynı eksikliği örgüt olarak da yaşadık.

Her alanda olduğu gibi, bildiri, afiş ve dağıtımda da sürekli bir gelişme ve yetkinleşme içinde olmak zorundayız. Bildirilerimiz öz ve kısa olmalı, somut politik-pratik mesajlar içermelidir. Afişlerimiz biçim olarak daha bir çarpıcı ve günceli de içeren tok sloganlar işlemelidir. Sözgelimi Kürt sorunu, Türkiye'nin birinci gündemidir. Bir Kürt afişi hazırlandı. Bir yıla yakındır aynı afişle propaganda yapılmakta. İçerik olarak güncelliğini yitirmemiştir, ancak farklı ve güncel istemleri dile getiren afişler de hazırlanmalıdır. Dağıtımda her zaman bir önceki dönemi aşan bir yaygınlığa ulaşmalıyız. Öte yandan da, politik faaliyetlerimizin kampanyalar şeklinde organize edilmesi aşılmalı, amatörlük geride bırakılmalıdır. Faaliyetlerimizi profesyonelce ve sürekli bir siyasal faaliyet çizgisine sıçratmalıyız.

Propaganda için gerekli materyallerin bölgemize geç ulaşması yeterli ve yaygın bir faaliyet yürütülmesini engellemiştir. (Diğer bir neden kadro yetersizliğidir.) Buna rağmen Mart sonunda EKİM...Bölge Komitesi imzalı, Newroz'da sömürgeci Türk burjuvazisinin başvurduğu Kürt katliamını protesto eden bildiriden 400 adet, 1 Mayıs ve Gülsuyu bölgelerinde dağıtıldı. Birleşik örgütlü mücadeleye çağrı bildirisinden 6000 adet, 1 Mayıs bildirisinden 850 adet dağıtıldı. 40 adet büyük 1 Mayıs afişi, 15 adet Kürdistan ile ilgili afiş, 60 adet küçük afiş (Kahrolsun Kapitalizm, Yaşasın Sosyalizm) ve 7 bin kuşlama ağırlıklı olarak 1 Mayıs mahallesi olmak üzere Kadıköy merkezi ve Gülsuyu bölgesine yapıldı.

Siyasal faaliyetimizin yeterli yaygınlıktan uzak olduğunun farkındayız. Örgüt olarak daha sağlıklı bir zeminin yaratılmasıyla bu eksikliklerimizi aşabileceğimizi düşünüyoruz. Fabrika temeline oturmayan ve üstelik de kampanyalar biçiminde ele alınan mevcut politik faaliyetin aşılması, fabrikalar temelinde kendisini üreten ve süreklileştiren, üstelik de örgütlü kollektiflerce (komite-hücre) planlanıp yürütülen gerçek manada bir politik faaliyet; Ekim ve 1 Mayıs düşüncesinin ete-kemiğe bürünmesinin, anlamlı bir yürüyüşün tek gerçek teminatı budur. Bu 1 Mayıs bir kez daha bize bunu hatırlatmıştır ve hatırlatmalıdır.

Sidar YILMAZ

"Afişlerimiz tüm Gebze'yi süslüyordu"

Proletaryanın öncüsü komünistler ve proleter kitleler için önemli bir gündem olan 1 Mayıs öncesi faaliyet dönemi, bizler için önemli dersler çıkarıldığı bir dönem oldu. Bölge örgütümüzün kuruluşunun yeni olmasına rağmen, bundan önceki kampanya türü faaliyetlerde de, sınırlı insan ve teknik gücümüzü son sınırına kadar zorlayarak, bölgede oldukça ses getiren ve sempati toplayan faaliyetler zincirine başlamıştık. 1 Mayıs döneminin bizim açımızdan önemi, diğer faaliyet dönemlerine göre daha fazlaydı. Birincisi; bölgemizin proletarya kenti olması, ikincisi 1 Mayıs'ın proletarya ve diğer emekçi kesimler için meşruluğu ve bu meşruluğun sermaye iktidarı tarafından yasaklanmasıydı. Durumun böyle olması, bizim bölge örgütü olarak faaliyet alanımızı, diğer kampanya dönemlerine göre daha geniş tutma zorunluluğunu doğurdu. Faaliyet alanının genişliği, işe çıkacak militan sayısının artırılmasını gerektiriyordu. Bu nedenle, bölge örgütü olarak ilişki kurduğumuz tüm yeni işçi ve öğrenci sempatizanlarımızı seferber etmek durumunda kaldık. Bunun oldukça yararını da gördük. Birincisi bölge komitemizin sırtındaki yük hafiflemiş oldu. İkincisi, yeni ilişkilerimizi militan faaliyet içerisinde militanlaşma ve onların devletle ve onun askeri güçleriyle mücadele etmede tecrübe sahibi olmalarını sağladık. Ayrıca bu sempatizanlarımızla bizzat faaliyetin içinde yeralıyor olmamız, bizleri hem birey hem de örgüt olarak daha iyi tanımalarına, hem bize hem de örgüte olan güvenlerinin artmasına neden oldu.

Bu 1 Mayıs döneminde teknik aksaklıklara rağmen yaygın faaliyet yürütüldü. 200 adet küçük boy, 50 adet büyük boy afiş ve iki ayrı içerikte toplam 4 bin bildiri dağıtıldı.

Faaliyetimize tepkiler değişik çevrelerden farklı farklı olmaktadır. Küçük-burjuva devrimci çevreler pek bir şey yapmadıkları için, bizi biraz imrenerek seyrettiler. Örgütsüz, dağınık, proleter devrime ve sosyalizme sempati duyan kesimler bu tür faaliyetlerimizi coşkuyla karşılıyorlar. Bu arada faaliyetlerimizin "halkımızın belli kesimlerinin" hoşuna gitmediğini de belirtmek lazım. Kimi semtlerde afişlerimizin polisten önce "halkımız" tarafından yırtıldığını gözlemledik!

Devletin güvenlik güçleri cephesi, dişlerini gıcırdatarak afişlerimizi kazımaya devam ediyor. Ama boşuna. Hangi birini kazıyacaklar ki. Kimi zaman boyutları oldukça büyük olan reklam tabelalarına ya da fabrika tabelalarına yapıştırdığımız afişler onları çileden çıkartmış olmalı ki, 5-6 metre yüksekliğinde, 8-10 metre uzunluğundaki tabelaları kökünden söktüklerine tanık olduk. Son faaliyete çıktığımız gün şehrin en merkezi yerleri polis kuşatması altında iken, buraları büyük boy afişlerle donatmamız polisi çılgına çevirdi.

Diğer devrimci çevrelere gelince; TKP-ML hareketi bir-iki semtte bildiri dağıttı. Ayrıca fazla dikkat çekmeyen afişlerine rastladık. Dev-Sol ise iki yerde pankart astı. TDKP ise tam bir suskunluk içindeydi.

Bu faaliyet döneminde, planladığımız halde bir-iki önemli fabrikaya doğrudan bildiri dağıtamadık. Bu kaldıramayacağımız bir faaliyet programı yapmaktan ve bizim dışımızdaki teknik eksikliklerden kaynaklandı. Bu durum, önceki kampanyalarla kıyaslandığında bizim için bir gerilemedir. 1 Mayıs gibi işçilerin duyarlı olduğu anlamlı bir günde fabrikalara doğrudan ulaşamamıştık.

Bu arada faaliyetimiz süresince polis güçleriyle bir kaç kez karşılaştık. Fakat soğukkanlı davranarak polis tehlikesini atlattık.

1 Mayıs günü, İzmit'te sendikaların düzenlediği mitinge, ellerimizde kızıl bayraklarla katıldık. Gebze'den beklediğimizden çok sayıda insan mitinge katıldı. Polis Gebze kafilesini İzmit'e geç soktuğu için mitinge bitmeye yakın ulaştık. Bu nedenle miting alanına sokmayı düşündüğümüz kuşlama malzemesini kullanamadık.

Sonuç olarak, proletaryanın önemli merkezlerinden biri olan bölgemizde eksiklik ve zaafları içinde barındırsa da, emekçi yığınların sempatisini toplayan, örgütlülüğümüzü biraz daha pekiştirip, yeni ilişkilerimize güven aşılayıp örgütümüze yakınlaştıran bir faaliyet yürütmek sevincimiz ve belki de en önemli kazancımız oldu. Bir adımdır ve kesinlikle sınıfa ve partiye ulaşmada umut vericidir.

Adil ERBİL

Belediye işçileri 1 Mayıs'ı alanlara taşıdı!

'92 1 Mayısı'nı esas muhatapları, işçi sınıfı açısından ve sınıf penceresinden olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirmek gerekiyor. Ben özellikle İstanbul'daki gelişmeleri Belediye-İş Sendikası ile şubeleri çerçevesinde değerlendirmek istiyorum. Belediye-İş üyesi 35 bine yakın bir işçi kitlesinin bulunduğu İstanbul'da 1 Mayıs'ı kutlamak için yeterli koşulların bulunduğu bir dönemde, Belediye-İş Genel Merkezinin Türk-İşvari tutumunu bir yana bırakırsak, sendika şubeleri de ciddi bir çalışma yürütmediler. Gündemdeki toplusözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlanmıştı, özelleştirmeler gündemdeydi. Taban bu konuda duyarlıydı. Ancak tabanı bilgilendirecek ve eylemsellik içine çekecek bir çalışma ne yazık ki yürütülmedi. TİS görüşmelerinin tıkandığı işyerlerinde işyeri komiteleri oluşturulmadığı gibi, kendiliğinden oluşan komiteler de şubeler tarafından dağıtıldı.

İstanbul Belediye-İş şubelerinin büyük bir çoğunluğunda seçimler yenilendi ve hemen bütün eski yöneticiler yerlerini korudular. Biz seçimlerin yapıldığı dönemde, seçim için süre olduğu halde neden acele edildiği konusunda şunları söylemiştik: Toplu iş sözleşmesi görüşmeleri var, eylemlilikler var, 1 Mayıs yaklaşıyor. Tüm bunlar onların niteliklerini ortaya çıkaracak ve taban karşısına çıkamayacaklar. Onun için yangından mal kaçırırcasına şube seçimlerini öne alıp her türlü ayak oyunlarına başvurarak koltuklarını kaybetmemeye çalışıyorlar. Bunun için devrimcilere saldırıda gericileri gölgede bıraktılar. Milliyetçiliğin, şovenizmin çamurunda yüzdüler. 1 Mart'tan bu yana toplu iş sözleşmesi görüşmeleri yapılıyor, anlaşılamadı, arabulucuya gidildi. Uyarıcı nitelikte kendi gücümüzü ortaya koyabileceğimiz bir gösteri vb., üstelik de 1 Mayıs arifesinde yapılabilirdi, yapılmadı. Artık şube kongrelerinin neden öne alındığı, o gerici propagandaların niçin yapıldığı daha iyi anlaşılıyor. Tüm bunlar gösteriyor ki, bu sendika bürokratlarıyla o görkemli 1 Mayıs'ları tertiplemeyi ve 1 Mayıs'ı özüne ve ruhuna uygun bir biçimde kutlamayı düşünmek aşırı bir iyimserlik olacaktır.

Sermaye iktidarı 1 Mayıs'tan nasıl korkuyorsa, sendika bürokratları da o kadar korkuyorlardı. 1 Mayıs öncesi ne şubeler platformu toplandı ve ne de yapılması düşünülen salon toplantıları yapıldı. 1 Mayıs için yapılan basın açıklamasında 39 sendika genel merkezi ve şubesi sayılırken basın açıklamasına gelen 30-40 kişilik bir kitle daha başından işin geçiştirilmeye çalışıldığını anladı. 1 Mayıs için yapılan başvuru, "başvuru yapıldı" denilsin diye yapıldı. Bir işçi arkadaş şöyle diyordu: "Bunların 1 Mayıs diye bir dertleri yok. Onlar başvuru yaparlar, sonra da telefon edip izin vermeyin derler". Gerçekten de başvuru yapıldı ama "başvuru yapıldı" densin diye yapıldı. Nitekim isteksizce de olsa yapılan başvuruya rağmen, ne afiş ne de bildiri türünden hiç bir çalışmaya girişilmedi. Başvuru kabul edilmedi. Bunun yerine, gerçekten de sınıf diye, 1 Mayıs diye bir derdi olmayan SP'ye istediği yer verildi. Düzen ve onun yöneticileri Türkiyeli devrimcilerin SP'ye bakışını biliyordu. 1 Mayıs'ı amacından saptırmak, onu güdükleştirmek ve proletaryanın başkenti olan İstanbul'da ve diğer şehirlerde yalnızca SP'nin yapacağı 1 Mayıs mitinglerine izin verilmesi bu açıdan düşündürücüdür.

1 Mayıs işçi sınıfının kapitalizme karşı mücadele günüydü. DİSK, Türk-İş, Hak-İş hainlerinin, onu salon hapsetme gerici çaba ve çağrılarının inadına alanlarda kutlamak için harekete geçmek gerekiyordu. Bu konuda görev sınıfın öncülerine, sosyalistlere düşüyordu. Nitekim de öyle oldu. Mitinge katılma kararı almalarına rağmen sendika şubeleri çalışma yürütmediler, tabanı miting alanına çekme konusunda hiç bir çaba göstermediler. Hemen hemen tüm çabayı devrimci ve komünistler yürüttü. 1 Mayıs'ta alanlara çağrısını da devrimciler ve komünistler yaptılar

Üyesi olduğumuz sendika şubesi ve diğer şubelerdeki devrimci işçilerle; 1 Mayıs'a sahip çıkmak, onu kutlamak için her türlü olanağı kullanmak, dar grupçu çekişmelerden kaçınmak ve 1 Mayıs'ta alanlarda olmak bilinciyle hareket ettik. SP'nin işçiler adına aldığı miting alanını (daha sonra sendika ve dergilerle ortak davranma kararı alındı) doldurmak için çalışmalarımızı hızlandırdık. Anadolu yakası belediye işçileri olarak 1 Mayıs'ı tam güne yaymak, üretimi durdurmak, bunun için de işçileri 1 Mayıs konusunda bilgilendirmek gerekiyordu. Bu hedeflerimizi büyük ölçüde yerine getirdik. 1 Mayıs günü işye-

rimizdeki işçileri "ücretsiz izinli" olmalarına rağmen işyerine getirdik. 1 Mayıs'ın anlamını içeren konuşmalardan sonra saygı duruşunda bulunduk ve alkışlarla alanlara yöneldik. Kartal, Pendik ve Kadıköy işçileriyle birlikte Kadıköy Belediyesi birimleri önünde ilk eylemimizi gerçekleştirdik. 700-800 kişilik bir işçi kitlesiyle birleşip 1 Mayıs marşını söyledik ve şiirlerle, halaylarla 1 Mayıs'ı kutladık. Buradaki ilk kutlamadan sonra Gazi Osmanpaşa'daki mitinge katılmak için otobüslerle hareket ettik. Mitinge Belediyeden Anadolu yakası şubesi ve 2 nolu şube dışında fazla bir katılım olmadı. 1 nolu şubede sağlıklı bir çalışma yapılmadığı için Gazi Osmanpaşa işçilerinin dışında bu şubeden ciddi bir katılım sağlanamamıştı. Katılanlar da o birimlerdeki devrimci işçilerin çalışmalarının ürünüydü. Tüm eksikliklere, burjuvazinin yasaklama ve sindirme politikalarına rağmen 1 Mayıs'ı alanlara taşıyarak kutladık.

Alanda gördük ki, baskılara, tehditlere, sokak infazlarına ve ulusal baskıya karşı sınıfta büyük bir öfke var . Bu 1 Mayıs'ta ortaya konan buydu. Geçmişe oranla sınıf mücadelenin merkezinde yerini almakta, devrimci demokrasi o eski popülaritesini kaybetmektedir. Emek-sermaye çelişkisi kendini daha açık hissettirdikçe sınıfın kapitalizme karşı mücadelesi yükselmektedir. Halkçı ideolojiler belli ölçülerde yaygınlığına rağmen sınıftan itibar görmemektedir. İşte tam da bu noktada sınıfı mücadeleye çekecek politikalar üretmek, onunla bütünleşmeyi sağlayacak politik örgütlenmeler yaratmak gerekiyor. Eğer bu yapılamazsa, devrim ve sosyalizm için savaşacak emek ordusu, devrimci demokrasinin sınırlarını aşamayacak ve heba olacaktır. Biz komünistler, ne denli büyük bir görevle karşı karşıya olduğumuz gerçeğini bir an olsun aklımızdan çıkarmamalıyız. Türkiye kapitalizmi uyguladığı ekonomi politikalarıyla düne göre çok daha zor durumdadır; yönetememe kriziyle karşı karşıyadır. DYP-SHP koalisyonunun demokrasicilik oyunu bitme noktasına gelmiştir. Çünkü burjuva partilerinin, burjuvaziye rağmen halka verebilecekleri hiç bir şey yoktur. Yeni vergi düzenlemeleri yapılmakta, birbiri arkasına zam paketleri hazırlanmakta, toplusözleşmelere müdahale edilmekte, özelleştirme politikaları gündeme getirilmektedir. Tensikat ve sendikasızlaştırma ve işgüvenliği konusunda geri adım atmaktadır. Diğer bir nokta Kürdistan'da yükselen ulusal başkaldırı ve burjuvazinin bu konuda karşı karşıya kaldığı açmazdır. Türkiye kapitalizmi ve onun icazetli koalisyonu tam bir çıkmaz içindedir. Yaşadığı istikrarsızlık Türkiye kapitalizminin sonunun yakın olduğu konusunda yeterli verileri ortaya koymaktadır. Hangi politika uygulanırsa uygulansın, emperyalist kapitalist sistemin en zayıf halkası Türkiye ve Ortadoğudur. Bundan hareketle, sınıfın kapitalizme karşı mücadelede yerini alması için ve sendikalizmin dar çerçevesini aşması için, sınıf perspektifimize uygun bir faaliyet yürütmeli, kendi sendikal perspektifimizi ve sınıf perspektifimizi dünden daha yoğun bir şekilde anlatmalıyız. Çünkü devrim yapmış ya da yapmamış dünya komünistlerinin olanaklarından daha büyük olanaklara sahibiz. Yeter ki kullanmasını bilelim.

Yaşasın 1 Mayıs!

Yaşasın Sosyalizm!

Metin ŞAHİN

1 Mayıs '92...

(Baştarafı s.5'de)

görüşlülükten ve pragmatizminden ötürü Türkiye'deki eylemliliklere ilgisiz kalıyor. Yurtsever güçler işçi platformlarına katılmazlar. Devrimci hareketlerin gösterilerine karşı ilgisizdirler. Okullarda faşist saldırılar karşısında adeta tarafsız bir tutum alırlar. Tüm bunlardan sonra ise döner devrimci hareketten yakınır, onu aşağılarlar. Bu tutarlı ve samimi bir tutum değildir.

İstanbul'da 1 Mayıs gösterileri karşısında Kürt yurtsever güçlerinin ilgisiz tutumunun gerisindeki gerçek nedir? HEP'in düzenlediği gecelere 7 bin kişinin katıldığı ve bunun büyük kesiminin ulusal hareketin etkisindeki güçler olduğu düşünülürse, Gazi Osmanpaşa mitingine 200-250 kişiyle katılmak, ancak açık bir ilgisizlik ifadesi olabilir. Gerçekte bu ilgisizlik SP'nin düzenlediği mitinge katılmama tutumu mudur, yoksa ulusal dargörüşlülüğün ifadesi mi?

1 Mayıs öncesinde hiç bir hazırlık yapmamaları, HEP'in son güne kadar mitinge katılmama eğilimini yansıtması ve ancak şubeler, kamu çalışanları ve dergiler platformunun mitinge katılma kararından sonra bu tutumdan vazgeçtiğini açıklaması, SP'ye alınan tutumun değil, ancak dar bakışın ifadesi olabilir.

1 Mayıs seferberliği ve zaaflar

1 Mayıs'ı dünya proletaryasının enternasyonalist birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak algılayan, 1 Mayıs'ın bu içerikle kutlanması için çalışan komünistler ülkemizde de tüm çabalarını aynı hedefte yoğunlaştırdılar. Nasıl ki sermaye '92 1 Mayıs'ını evcilleştirme politikalarıyla kafese hapsetmek için vargücüyle uğraştıysa, komünistler de aksi bir tutumla işçi sınıfı içerisinde 1 Mayıs'ın ruhuna yaraşır mücadele ve direniş tohumlarını ekmeye çalıştılar. 1 Mayıs'ın enterasyonalist karakterini vurgulayarak, Kürt ve Türk emekçi halkının kardeşliği doğrultusunda Newroz'da yakılan ateşin bilinçli, proleter bir tutumla 1 Mayıs günü alevlendirilmesine yönelik politika ve pratiklerini oluşturdular.

*

EKİM, ehlileştirme saldırısının bulandırdığı zihinlere inen perdeyi yırtmamn, vurucu gücü olan bir 1 Mayıs eylemine kitleyi hazırlamanın sabırlı ve uzun vadeli bir çabayı gerektirdiği bilincinden hareketle 1 Mayıs'a yönelik pratik-politik faaliyeti Mayıs'tan 1,5 ay öncesinde başlatılmasını ve süreç yedirilmesini karara bağlamıştı. Yazık ki bu karar arzulanan düzeyde hayat bulamadı ve faaliyete de öngörülenden hayli geç başlandı. Dar zamana sıkışan bu yoğun faaliyet de doğal olarak bir dizi aksaklıkları birlikte getirdi.

Sözgelimi materyallerin geç gelmesi hemen her yıl 1 Mayıs değerlendirmelerinde eleştiri konusu yapılmıştır. Bu yönlü eleştiriler şimdiye kadar İstanbul dışındaki illerden geliyordu. Bu yıl bu aksaklığın İstanbul'da da yaşanması düşündürücü olmuştur.

Yine de EKİM, 1 Mayıs'ı geç ve eksik de olsa tam bir seferberlik ile karşıladı. Örgütsel sorunlarımızın yarattığı sıkıntı, bir dönem içinde de olsa arka plana itildi. Militan ve yorulmaz bir pratik için tüm kadro ve güçler elele verdi. Komünistçe bir işbirliği içerisinde fabrikalar, sokaklar, alanlar bildirilerimizle, afişlerimizle, kuşlarımızla donatıldı. Neredeyse tüm yoldaşların pratik faaliyette yoğunlaşması bazı sakıncaları beraberinde getirse de, örgütün bu tam seferberliği örgütsel sorunlarımızdan dolayı yara almış örgüt ruhumuza yeniden kavuşmamıda doping etkisi yarattı. Bu bakımdan da isabetli ve işlevli bir rol oynadı, tek tek yoldaşlar üzerinde de olumlu ve sarsıcı bir etki yarattı. Öte yandan bu 1 Mayıs kampanyası, ki bu belki de kampanyanın en önemli sonucu idi, "normal" zamanlarda gözden kaçabilen bazı ikircikli tutumları, zaafları tüm çıplaklığıyla ortaya çıkardı. Böylece kadrolar kendilerini, EKİM ise kadrolarını çok keskin ve en ufak bir muğlaklığa yer vermeyecek şekilde görme ve değerlendirme fırsatını yakaladı. Örneğin bazı yoldaşlar geceli-gündüzlü yorulmak bilmez bir enerjiyle çaba sarfederlerken, bazıları da "uykuda kaldıkları" ya da başka "garip" gerekçelerle faaliyetin dışına düştüler. Her ne gerekçeyle olursa olsun faaliyeti aksatan yoldaşlara karşı örgütün aldığı tok tavır; faaliyete kampanya boyunca katmama tavrı son derece yerindeydi.

*

Gazi Osmanpaşa'daki mitinge katılma kararının son anda alınması seferber edebileceğimiz herkesi seferber edememeyi de birlikte getirdi. Hazırlıksızlık, organizasyon bozukluğu, işlerin son dakikaya bırakılması kendisini, alınan kararların (kızıl bayraklar ve pankart) hayat bulmasını engelledi. İllegalite kurallarının ihlali gibi ciddi hatalardan tutun da, güçlerimizin çok dağınık ve bunun doğal sonucu olarak da etkisiz kalması gibi talihsiz durumlara kadar bir çok olumsuzluk yaşandı. Tüm bu eksiklere rağmen biraraya gelebilen Ekimciler anlamlı ve vurucu sloganlar attılar: "İşçi-Botan elele, özgürlüğe, sosyalizme", "Kahrolsun kapitalizm, yaşasın sosyalizm", "Yeni Ekimler için ileri", "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi", vb. sloganları haykırdık. Nedir ki, "Yaşasın 1 Mayıs" dışında gruplar arası ortak atılan şiarların olmaması toplam bir eksiklik, doğru sloganlara sırf başka gruplar başlattı diye katılınmaması ise biz Ekimciler için üzerinde düşünülmesi gereken ve grupçuluğu anıştırır bir tutumdu. Ciddi bir eksiklik de, devlet terörüne özellikle de devrimcilere yönelik infazlara karşı, tek bir slogan bile haykırmamış olmamızdır. Özetle, genel sloganların dışına çıkamadık, güncel anlamı olan somut şiar üretemedik. Miting alanında az da olsa EKİM imzalı kuşların serpilmesi ve getirilen az sayıdaki kızıl bayrakların dalgalandırılması ise sevindirmişti.

1 Mayıs kampanyamız süresince yürüttüğümüz faaliyette karşılaştığımız ve sorunların özünde yatan temel etken önderlik boşluğuydu! Kampanya boyunca olağanüstü bir çaba ve enerjiyle çalışan Ekimci militanları kutluyor, ilgili komitelerden aksaklıkların nedenlerine ilişkin değerlendirme ve açıklama bekliyoruz.

Can UTKU

1 Mayıs: "Görev bizim"

1 Mayıs çalışmalarına Nisan ayının ilk haftasında başladık.

1 Mayıs'ın anlamı ve sınıf içeriği ile kutlanabilmesi için canlı, güçlü ve hırslı çalışmamız gerektiğini biliyorduk. Ayrıca, bu 1 Mayıs, hareketimizin politik etkinliğinin güçlendirildiği, bütün çevremizin harekete geçirildiği ve pratik çalışma içinde sağlamlaştırıldığı bir dönem olmalıydı bizim için. Bu hedeflere ulaşmada küçümsenemeyecek adımlar attık.

Nisan'ın ikinci haftasında "1 Mayıs'ta mücadele alanlarına!..." başlıklı ve Adanalı Ekimci işçiler imzalı bildirimiz işçi ve emekçilerin oturduğu belli başlı semtlere ve bazı fabrikalara ulaştırıldı. Ayrıca devrimci çevrelerin bilgilenmesi ve sendikalarda olumlu bir gelişme yaratılabilmesi için hemen bütün legal alanlara da uygun yollarla ulaştırıldı.

1 Mayıs'a çağrı ve demokratik siyasal talepleri içeren kuşlamalarımız yine bazı emekçi semtlerinde ve pazar yerlerinde dağıtıldı. Dağıtımı yapılan kuşlamalarımız iki çeşitti. Devrimci sosyalist taleplerin ifade edilip, devrimci sloganların güncelleştirilip 1 Mayıs'ta alanlara çağrısı ile birleştirilmesi anlamlı ve yerindeydi.

Nisan'ın üçüncü haftasında merkezi bildirimizin dağıtımı ile afişleme çalışmalarına başladık. Merkezi bildirinin sayısı yetersizdi, Olduğu kadarıyla sınıfa ve emekçilere ulaştırıldı.

Biri "1 Mayıs'ta alanlara!" çağrılı büyük boy, diğeri "Kahrolsun kapitalizm, yaşasın sosyalizm" sloganlarının yeraldığı küçük boy iki afişimiz vardı. Adana'nın belli başlı büyük emekçi semtlerinin hemen tümünde kullanıldı. İlk defa bu kadar yaygın, güçlü ve sistemli afişleme yaptığımızı söyleyebiliriz. Afişlerimizin hemen tümü hedef ve amacına ulaştı. Her sokak, köşebaşı, trafolar ve sokaklar, sarı, yeşil, kırmızı afişlerimizle adeta çiçek açmıştı. Bir kısmı polis ve gericiler tarafından yırtılmasına rağmen çok büyük bir kısmı duruyordu. Onur ve gurur duyabilirdik sosyalizm adına.

Yoldaşlarımızın ve örgüt çevremizin gösterdiği militanlığı ve devrimci girişkenliği burada anmalıyız. Bütün çevremiz canla başla, hırsla katıldı faaliyetlere. Şevkli, heyecanlı ve umutlu idiler. Hareketimiz ve sosyalizme bağlılıklarını belgeleyen, devrimci girişkenliğin örneklerini sergileyen bir faaliyet yürüttüler.

Legal alanlardaki olanakları kullanabildiğimiz söyleyemeyiz. Yasal bir miting için yapılan başvuruya ise olumsuz yanıt verildi.

Biz her gelişmeye hazırlıklı idik. Mersin'de 13'e yakın sendika ve demokratik kuruluşun 1 Mayıs'ta miting için başvurusu vardı ve izin alınmıştı. Kitlesel bir eyleme katılmak ve sosyalist şiarların yaygınlaştırılmasına çalışmak en doğrusuydu. Buna uygun davrandık. Mersin'deki 1 Mayıs işçi mitingine katıldık. Yürüyüş ve miting esnasında, yoldaşlarımız işçi kortejlerinin her tarafına dağıldılar. Sosyalist talep ve sloganların atılmasını sağlamaya çalıştılar.

Miting alanında yaygın bir şekilde Ekimciler imzalı kuşlamalar yaptık. İşçilerin dağıtılan kuşlamaları havada kaparak okuması ve elden ele dolaştırması güzel ve sevindirici bir görüntüydü.

13 sendika ve bazı demokratik kuruluşlar tarafından düzenlenen 1 Mayıs Mersin mitingine yaklaşık 5 bin kişi katıldı. Yürüyüşe ve mitinge katılanların hemen hepsi işçiydi. Oldukça coşkulu ve moral düzeyi yüksek bir eylemdi. Devrimci sloganların atıldığı bir miting olarak geçti. "İşçi memur elele, genel greve", "Kahrolsun sarı sendikacılık", "Yargısız infazlara son", "Kahrolsun emperyalizm, yaşasın sosyalizm", "İşçiler birleşin, iktidara yerleşin", "1 Mayıs şehitleri ölümsüzdür" sloganlar en çok atılan sloganlardı. Sloganlar coşkulu, neşeli, heyecanlı bir şekilde atılıyordu. Yürüyüşün başlama yerinde ve miting alanında davul-zurna eşliğinde halaylar çekildi. Mitingde iki halk ozanı devrimci türkü ve marşlar okudu. Likat-İş'in başkanının konuşması ise düzenin tam bir teşhiri idi. Emperyalistlerin demagojileri, sermayenin devrim ve sosyalizme saldırıları, sınıfa ve emekçilere yönelik saldırıları coşkulu ve devrimci bir söylemle teşhir edildi, yerden yere vuruldu. Ayrıca Türk-İş, Hak-İş ve DİSK gibi sarı sendikalar teşhir edilerek gerçek yüzleri ortaya kondu.

Adana bu 1 Mayıs'ta kayda değer bir işçi eylemine tanık olmadı. Sendikacılar düzenle birleşip 1 Mayıs'ın kutlanmasını engellediler. Bazı fabrikalarda Türk-İş'in 1 Mayıs bildirisinin okunmasından ise sözetmeye değmez.

'92 1 Mayıs'ında yakıcı gerçek şuydu; işçi sınıfı ile devrimci hareket farklı yollarda yürümeye devam ediyorlar. Yazık ki, bunu anlamaya ve aşmaya yönelik bir çaba da yok. Görev bizim.

Ekimciler

Moskova'da kızıl 1 Mayıs

Altıncı Halk Tesilcileri toplantısında tamamen çıkınaza girdiği görülen emperyalizmin çocuğu "Çar Boris", hala bütün sorunların temelinde "komünistleri" görüyor, onlara karşı özel bir kampanya sürdürüyor. '92'nin ilk aylarında sanayi üretiminde %14 oranındaki düşüş, hızla tırmanan enflasyon, artan işsizlik, halk arasında "serbest pazar" ekonomisine dönüşe yönelik reformlara karşı büyük tepkiler gelişiyor. Bugün reformların başarısına inanan insanların oranı sadece %13'tür ve bu oran her geçen gün azalmaktadır. Kitlelerin protestosu süreklilik kazanmaktadır. Sadece Ocak ayından Mart'a kadar Rusya'nın 35 bölgesinde 580 üretim biriminde grev yapılmıştır. Bundan dolayıdır ki "Çar Boris" Halk Meclisi ve kitlelerin direnişine rağmen reformları uygulayabilmek için olağanüstü yetki istemektedir. Kitleler içinde desteğini yitirmiş bulunan Boris Yeltsin artık Halk Meclisinde de destek bulamıyor. Bir referandumla Halk Meclisini ortadan kaldırmayı istiyor ve kaybolan popülaritesinin yarattığı boşluğu otoriteye dayanarak doydurmayı amaçlıyor.

Yeltsin'in en büyük kitlesel muhalefeti ve engeli komünistlerdir. Her vesileyle komünistleri karalamaya, zayıflatmaya, toplumda genel bir anti-komünizm havası estirmeye çalışıyor.

1 Mayıs öncesinde bu saldırılar bir üst boyuta çıkarıldı. Önce 1 Mayıs resmi olarak "Bahar Bayramı" ilan edildi. Ve Kızıl Meydan Rusya ve Çarlık sembolleriyle bir gün öncesinden donatıldı. Alana bir Amerikan vakfı tarafından hediye edilen "Freedom Works" yazılı büyük bir reklam pankartı asıldı. Ayrıca 1 Mayıs günü Kremlin'e yakın Manege Meydanı'nda yetim çocuklar için bir eğlence düzenlendi. Bu adımlar açıkça birprovokasyona dönüştürüldü. Fakat 1 Mayıs, yeni Rus burjuvazisinin ülkeyi emperyalizme, Batı sermayesine peşkeş çekme politikasını teşhir etmek için onbinlerce emekçinin sokaklara döküldüğü bir mücadele günü haline geldi. Böylece bir süredir beliren "Kızıl Meydan kimindir?" sorusunun cevabı da fiilen alınmış oldu.

Bakşent Moskova'dan Sibirya'ya kadar pek çok şehirde 1 Mayıs onbinlerce kişinin katılımıyla coşkulu bir biçimde kutlandı. (Uluslararası basın tekelleri katılımları kasten düşük göstermeye çalıştılar.) Moskova'da yapılan gösteriye oldukça yüksek bir katılım oldu. Değişik grupların yeraldığı bu gösteride "Çar Boris"in reformları lanetlendi ve istifası istendi. Zamların geri alınması talep edildi. Lenin'in anıtı önünde yemin eden kitle, kapitalist barbarlığı lanetleyerek, sosyalizmi ve sosyalist Sovyetler Birliğini savundu. Bu gösteri "Moskova işçi sınıfı" adına düzenlendi ve en önde bunu dile getiren büyük bir pankart taşındı.

Kitleler kapitalizme geçişin ortaya çıkardığı sonuçları artık daha açık bir biçimde görmeye ve buna karşı tepkilerini daha yoğun bir biçimde göstermeye başlamışlardır. Orak-çekiçli Kızıl bayraklarla, Lenin ve Stalin'in posterleriyle gerçekleşen 1 Mayıs gösterileri de bunun ifadesidir.

Dünyada 1 Mayıs

Almanya: İşçi hareketindeki bu canlanmanın etkisiyle ülke çapında yağmurlu havaya rağmen bu yılki 1 Mayıs gösterileri son yılların en kalabalık katılımıyla gerçekleşti. Bu gösterilere Almanya'da çalışan Türk ve Kürt işçileri de yaygın olarak katıldılar.

Polonya: 1 Mayıs öncesinde, hükümetin ekonomi politikalarını protesto eden onbinlerce işçinin katıldığı bir miting düzenlendi. '89'dan bu yana gerçekleşen bu en büyük işçi eylemi, hükümete sert bir uyarı idi. Nitekim maliye bakanı 1 Mayıs öncesinde istifa etti. 1 Mayıs kutlamaları bu atmosferde gerçekleşti. Varşova'da, sol sendika OPZZ ve komünist örgüt olarak nitelenen " İş ve Ekmek" hareketi tarafından düzenlenen yürüyüşe onbini aşkın emekçi katıldı.

Bulgaristan'da 1 Mayıs günü başkent Sofya'da düzenenlenen gösteriye 20 bin kişi katıldı. Mitingde işsizlik, enflasyon, çalışanların durumunun hergeçen gün kötüleşmesi ve artan yoksulluğa karşı konuşmalar yapıldı.

Japonya'da ülke çapında 300 ayrı yerde yapılan 1 Mayıs miting ve yürüyüşlerine 4 milyonun üzerinde kişi katıldı. Konuşmalarda hükümetin rüşvetçi politikaları teşhir edildi. Çalışma süresinin kısaltılması, ücretlerin artırılması talepleri yükseltilirken, Japon askerlerinin Birleşmiş

(Devamı s.25'de)

16-17 Nisan günü sermaye devletinin İstanbul'un çeşitli semtlerinde gerçekleştirdiği "infaz operasyonlarında" 11 yiğit Dev-Sol savaşçısı öldürüldü. Bu toplu katliamın ardından operasyonla ilgili "Dev-Sol Merkez Komitesi" imzalı bir haber bülteni yayınlandı. Sözkonusu bültenin bir bölümünü aşağıda yayınlıyoruz.

Devrim tarihini yazıyoruz!..

Tarihin her sayfasında bizim yaptıklarımız vardır. Ve tarih her zaman son kazananın devrimciler olduğunu yazar. Çünkü biz her zaman haklıyı, doğruyu, onuru, cesareti ve adaleti simgeledik. Özgürlükler bizimle gerçekleşti, adalet bizimle yerini buldu, dürüstlük ve namus bizimle layık oldukları yere kavuştu.

Evet bu yüzden çok katledildik. Promethus olduk, Spartaküs olduk. Bedrettin olduk, Pir Sultan olduk, Tupaç Amaru olduk, Jose Mari olduk, Mustafa Suphi olduk, Rosa Lüxemburg olduk, Sandino olduk, Seyit Rıza olduk, Che olduk, Mahir, Deniz, İbo olduk, Sabahat, Sinan, Fazıl olduk, inançlarımız için bire bin veren tohumlar olup tohumlarınızı toprağa ektik.

Her seferinde yeniden ayağa kalktık ve kazanan hep biz olduk. Lenin de bizdik, Mao da. Dimitrov, Stalin, Fidel, Cabral, Neto, Ho Chi Minh'in zafer türkülerinin besteleri bizimle yapıldı.

Bizi yok edemediniz!..

Faşizm halklardan tecrit olmuşluğunu mizansenlerle örtbas etmek istiyor

Yalanla, demagojiyle, sahtekarlıkla kimse zafer kazanmamıştır, kazanamaz. Ama faşizmin yalandan, demagojiden başka silahı yoktur. Kontrgerillanın bu pis yöntemi, bu kirli savaş taktiği, bugün faşizmin Psikolojik Savaş adına dört elle sarıldığı bir yöntemdir.

Sivil polislerine tezahürat yaptıran, bayrak astıran, röportaj adı altında halklara muhbirlik çağrısı yaptıran faşizm kamuoyunu aldatmaya, kışkırtmaya çalışıyor. Katillerin sahneledikleri bu oyunlar halka mal edilmeye çalışılıyor.

Halklar muhbirliğe zorlanıyor, halklar birbirine ve taleplerine düşman edilmek isteniyor ve adına psikolojik savaş deniliyor.

Üslerinde üçer kişiden fazla olmayan yoldaşlarımıza karşı yüzlerce-binlerce katil seferber etmelerine, panzerleriyle, bombalarıyla, keskin nişancılarıyla ve her türlü silahlarıyla saldırmalarına rağmen yoldaşlarımızı teslim alamayan katiller sürüsü, bu acizliklerini, bu katliamlarını zafer diye lanse etmeye çalışıyorlar, adına psikolojik savaş diyorlar.

Halk düşmanı politikalarıyla halkların nefretini kazananlar, devrimci mücadele karşısında işkence ve katliam dışında bir dayanakları olmayanlar 055 masallarıyla kamuoyunu aldatmaya çalışıyorlar, adına psikolojik savaş diyorlar. Oysa 055 işlemez hale gelmiştir. Polis halk nezdinde gülünecek, alay edilecek bir duruma düşmüştür. Evet 055'e ihbar yağıyor ve polis hergün onlarca polis, bekçi, bürokrat, holding sahibi ve faşistlerin evlerini basıyor, hem de büyük güçlerle, gösteriye gidercesine konvoylarla... Bu operasyonunun da halkımızın 055'e ihbarıyla kesinlikle ilgisi yoktur. Operasyon bir arkadaşımızın polis takibine düşmesi sonucunda gerçekleşmiştir.

Türkiye halklarından en küçük bir yardım ve destek göremeyen, katliamcı yüzlerini gizleyemez hale gelen faşist katiller; basınıyla. TV'leriyle bu tecrit olmuşluğu gizlemek, katliamlarını meşrulaştırmak, kaybettiği psikolojik üstünlüğü yeniden elde etme uğraşındadır. 055 masalları bunun içindir, bayrak açıp slogan atma mizansenleri bunun içindir.

Bu psikolojik savaş değildir, bir yalandır, demagojidir, ikiyüzlülüktür. Bu çıkmazdır, bu bataktır. Bu güç değildir. Güç yürektedir, inançtadır, savaşma kararlılığındadır. Biz bu güce sahibiz. Devrimci kanına susamış kalemleriyle gazeteler, TV'ler varsın sizin olsun, tepe tepe kullanın onları. Onlar da sizi kurtaramayacak. Kurtarabilseydiler 12 Eylülcüleri kurtarırlardı. Kurtaramazlar çünkü karşınızda biz varız ve biz halkın içindeyiz. Halklar gazetelerinizin, TV'lerinizin her biri diğerini yalanlayan kırk türlü yalanına değil bize inanıyor. Çünkü biz doğruyu söylüyoruz ve halk bunu biliyor.

Sendikal mücadele iktidar mücadelesinin bir alanıdır

Sendikalar yeni bir kongre döneminin canlılığını yaşıyorlar. Delege seçimleriyle başlayan süreç şube ve genel merkez seçimleriyle devam etmekte. Bu nedenle gerek sendika yönetimlerinde gerekse muhalefet gruplarında "canlı bir faaliyet" göze çarpıyor.

Kuşkusuz ki sendika bürokrasisi açısından bu "canlı faaliyet"in kapsamı "delege avcılığı", "ayak oyunları" ve feodal ilişkilerin istismarından ibarettir. Her seçim döneminde olduğu gibi bu seçim döneminde de sendika bürokratları "koltuklarını koruma" telaşı içindedirler.

Sınıfın geniş kitlesi ise normal dönemlerde olduğu gibi seçim dönemlerinde de kendi öz örgütü olan sendikalarda yaşanan sürece karşı önemli bir duyarsızlık içinde. Sınıf kitlesi, yılların olumsuz pratik tecrübesiyle de sendikalardan önemli bir beklenti içinde değil ve bu örgütlere karşı önemli bir yabancılaşma yaşıyor. Bu işçiler, sendikaları bir savaşım örgütü olarak değil, "toplusözleşme ve danışma" büroları" olarak değerlendiriyorlar.

Öncü işçiler açısından ise durumun aslında iki önemli zaaf anlamına da gelen iki farklı boyutu olduğu söylenebilir. Öncü işçilerin bir bölümü, sendikalardan yabancılaşmayı, daha "politik " gerekçe ve argümanlar eşliğinde yaşıyorlar. Sözkonusu öncü işçiler, "neticede sendikalar ekonomik örgütlerdir", "bugünkü halleriyle burjuvazinin sınıf içindeki ajanlarına dönüşmüşlerdir" vb. gerekçelerle, toplusözleşme dönemlerinden sendika kongrelerine uzanan süreçteki bütün sendikal olaylara karşı oldukça ilgisiz, hatta sekter bir tutum içindedirler.

Öncü işçiler arasında gerek genel olarak sendikal mücadeleye gerekse sendika kongrelerine karşı çok daha duyarlı olanlar da var. Bu alandaki gelişmeleri yakınen izlemekte ve gelişmelere müdahale etmeye çalışmaktadırlar. Ne var ki, politik bir muhtevaya sahip olamadığı ölçüde bu öncü işçilerin ilgisi de neticede dar bir sendikal muhalefet düzeyini aşamamaktadır. Bunların örgütleyip öncülük ettiği sendikal muhalefet platformlarında çoğunlukla dar sendikal sorunlar ve seçim taktikleri, delege hesapları tartışılmakta, ama örneğin Kürt emekçi mücadelesine destek vermenin ya da sınıf içi dayanışmayı artırmanın yol ve yöntemi üzerine oldukça seyrek ve sınırlı tartışmalar olmaktadır. Sonuçta bu öncü işçiler de, "sınıf ve kitle sendikacılığı" ilkesini pek sık tekrarlamalarına karşın, sendikal mücadeleyi, sınıfı politikleştirmenin sorunlarından yalıtarak dar anlamda sendika yönetiminin ele geçirilmesi sorununa indirgemektedirler.

* * *

Komünist öncü işçilerin sendikal mücadeleye ilişkin tavrı tüm bu tavırlardan farklıdır, farklı olmalıdır.

Bizler kuşkusuz ki sendikal mücadelenin imkanlarının nerede başlayıp sınırlarının nerede çizildiğinin bilincinde olmalıyız. Neticede sendikal mücadele tüm sınıf mücadelesinin yalnızca bir boyutudur. Dimitrov'un sözleriyle tüm sınıf mücadelesine, özelde de politik mücadeleye tabi bir yan mücadele alanıdır. Ekonomik mücadele, nihayetinde yalnızca bir bölüşüm mücadelesidir ve bu boyutla sınırlı kaldığı sürece düzeni tehdit eden bir muhteva taşımaz. Ancak politik mücadeleyle, partili savaşımla birleştiği, onun bir parçası olduğu müddetçe, sömürü ve taahakküm düzenini ortadan kaldırabilecek bir güce kavuşabilir. Bu sınıf sendikacılığı anlayışının en temel ilkesidir.

Yine, biz komünistler açısından yukarıdaki ile doğrudan bağlantılı olan ve her adımda gözetmek zorunda olduğumuz bir başka temel gerçek de, sendikal mücadelenin ve örgütlenmenin, fabrika temelinde yükselen örgütlenmeye tabi olarak şekillendirilmesidir. Fabrikalarda, muhtevası sendikal örgütlenmeyi aşan çekirdekler yaratmadan, sendikalarda bizim amaçladığımız yapıyı inşa edebilmek de oldukça zordur. Tersi, yani sendikalar üzerinden işçi sınıfını örgütlemek çabası ise Türkiye sol ve devrimci hareketinin bugüne dek uygulayageldiği temel yöntemdir. Ulaşılan nokta ise kaçınılmaz olarak sendikalizm ya da anarko sendikalizm olmuştur.

Sınıf mücadelesi ideolojik, politik, ekonomik alanların tümünde, her cephede birden etkili ola-

rak yürütülmesi gereken koordine bir savaşımdır. Tüm bu alanlarda yürütülmesi zorunlu mücadelenin herhangi birini küçümsemek ya da geleceğe ertelemek, iktidar savaşımını başarıya ulaştırmanın bir engeline dönüşür. İdeolojik-politik mücadeleyi boş bırakmak, ertelemek, mücadeleyi düzen içine hapsedecek, hareketi reformculaştıracaktır. Ekonomik mücadeleyi küçümsemek ise bizi geniş işçi yığınlarından koparacak, görünüşte sekter aslında pasifist bir tutumla, sözde politik mücadeleyi önemsemek adına işçi hareketini politikleştirme imkanları heba edilmiş olacaktır. Oysa sorun, mücadeleyi tüm alanlarda koordineli bir biçimde ve partinin önderliğinde yürütebilmektir.

Komünistler açısından sendikalar yalnızca ekonomik mücadeleninin araçları oldukları için önem taşımazlar. Aynı zamanda sendikalar, sınıfın siyasallaştırılması, siyasal eğitiminin sağlanması, ve çok daha önemli olarak sınıfın yönetme alışkanlıklarını geliştirebilmesi açısından da son derece elverişli olanaklar sağlayan örgütlenmelerdir.

Bu noktada komünistler açısından sendikal mücadelenin iki temel noktası ortaya çıkıyor. Sınıf hareketini politikleştirmek ve sınıfın yönetme alışkanlığını geliştirmek ve bu doğrultuda da en geniş anlamda sendikal demokrasiyi savunmak. İşte mevcut bürokratik-uzlaşmacı sendikalara karşı bizim alternatifimiz, sınıf sendikacılığı dediğimiz anlayış, budur. Sendikal alandaki mücadelemizin ekseni mevcut sendikaları dönüştürmek ya da etkisizleştirmek ve sendikal mücadeleyi politik sınıf mücadelesinin bir yan alanına çevirmektir.

Ekonomik-sendikal mücadeleye de bu bakış açısıyla yaklaşmalı, bu mücadele alanını sınıfın geniş kitlesini politikleştirmek ve partili mücadeleye kazanmak perspektifi doğrultusunda etkin bir tarzda kullanabilmeliyiz.

Bu temel gerçekleri her somut durumda gözettiğimiz takdirde, sendikal alandaki mücadeleyi de sınıf savaşımının etkili bir kaldıracına dönüştürmek mümkündür; iktidar savaşımını başarıya ulaştırmak açısından zorunludur da.

Türkiye'deki mevcut sendikal yapılar bürokratiktir, uzlaşmacıdır. Daha kuruluş aşamalarında yukarıdan, devletin vesayetinde oluşturulan yapılardır. Bugünkü sendika liderlerinin hemen hiç biri, mücadelenin ürünü değillerdir. Bürokrasi içindeki becerileri, devlet kademelerindeki tanıdıklarının sayısı, hemşehrilik, ahbaplık bağı ve ayakoyunlarındaki ustalıkları "liderlik" vasıflarını kazanmalarının temel nedenleridir. Bu durumun pek çok nedeni vardır, ama bunlar içinde en önemlisi, sınıf mücadelesinin yeterince politikleşmemesi ve sınıf bilincinin geriliğidir. En son 1989'lu yıllarda somut olarak yaşadığımız gibi, sınıf mücadelesi yükseldikçe sendika bürokrasisinin tahtı da sallanıyor. Bu mücadele, bürokratların geleneksel ataletini, pasifizmini zorluyor, hareketin gelişmesini dizginlemek amacıyla olsa bile harekete "öndelik" etmek, "radikal" demeçler vermek zorunda kalıyorlar. Ne var ki, mücadelenin yükselmesi bilinçli bir inisiyatifle birleşmediği için mevcut sendikaların bürokratik yapıları parçalanamıyor; neticede Kenan Durukan, Şevket Yılmaz, Emin Kul, Orhan Balta, Mustafa Başoğlu vb. gibi tek "faziletleri" işçiye ihanet olan sendika bürokratları, sınıfın tüm hoşnutsuzluk ve protestosuna karşın, yıllardır (hemen pek çoğu en az 20 yıl) koltuklarını koruyabiliyorlar.

Bu süreç bilinçli müdahalelerle yönlendirilmez, kendiliğindenci bir süreç olarak yaşanırsa, başarı şansımız hiç yoktur. Bu nedenle komünist öncü işçiler; normal dönemlerde olduğu gibi sınıfın duyarlılığının nispeten arttığı kongre dönemlerinde de, kendi alternatif yaklaşımlarıyla sürece etkin bir tarzda müdahale etmeye çalışmalı, fabrikalardan sendikal toplantılara kadar her platformu, sınıf sendikacılığı anlayışının propagandasının yapıldığı, sınıfın dikkatinin toplumsal-politik sorunlara çekilmeye çalışıldığı platformlar haline dönüştürmelidirler.

Bu bakışaçısı doğrultusunda sendika kongrelerinin yoğunlaştığı bu dönemde;

* Sınıfın kitlesinde varolan sendikalara yabancılaşma eğilimine karşı mücadele etmeli, bu tavrın sermaye ve sendika bürokrasisinin çıkarlarına hizmet edeceğini sınıf kitlesine kavratmaya çalışmalıyız. Gerek sermaye iktidarı gerekse sendika bürokrasisi, sınıfın kendi örgütlerine sahip çıkmadığı kuşullarda kendi iktidarlarının daha sağlam olacağının, sınıfı daha kolay yönetebileceklerinin farkındadırlar. Zaten tüm çabaları da bu yöndedir. Sendikalar, ancak sınıf onu kendi öz örgütü olarak sahiplenebildiği ölçüde sınıf mücadelesinin etkin bir alanına dönüşür.

Öncü işçilerde varolan iki zaaflı eğilimle de, sendikal mücadele süreci içerisinde mücadele etmeliyiz. Gerek "politik yaklaşım" adına sendikal mücadeleyi küçümseme, gerekse apolitik, dar sendikal muhalefet anlayışı, neticede sınıf hareketini politikleştirme, sınıf sendikacılığını hakim kılma mücadelesinden uzaklaşma göstergesidir.

* Sendikalara sahip çıkma ile sınıf mücadelesinin önündeki en temel engellerden biri olan sendika bürokrasisine karşı mücadele tavrımızı, her iki boyutuyla uyumlu ve etkin bir tarzda birleştirebilmeliyiz. Bu doğrultuda "Hain bürokratlar defolsun, sendikalar bizimdir!" şiarını, sınıf kitlesi içinde yaygınlaştırabilmek özel bir önem taşımaktadır. Burjuvazinin, yoğun bir sendikasızlaştırma politikası izlediği bugün, bu tutumu yaygınlaştırabilmenin, sınıf kitlelerine maledebilmenin taşıdığı önem daha da artımaktadır. Özetle; sendikal alanda mücadelemizi genel olarak sendikal örgütlülüğe değil sendika bürokrasisine yöneltmeli, bunu yaparken de siyasal sınıf mücadelesinin perspektifleri doğrultusunda dikkatleri sendika bürokrasisinden öteye, bizzat sermaye düzeninin kendisine çevirebilmeliyiz.

* Bir kez daha vurgulanması ve altı çizilmesi gereken temel nokta, sendikal patformları ve kongre sürecini sınıf hareketini politikleştirme perspektifi doğrultusunda kullanmanın taşıdığı önemdir. Bu doğrultuda, kongre sürecinde yakalanması gereken temel halka ise, öncü işçilerin oluşturduğu sendikal muhalefet patformlarını politikleştirmektir. Bu platformları politikleştirmek ve bu politik gündemlerin fabrikalara taşınmasını teşvik etmek, bu konuda araç, yol ve yöntem önerebilmek, komünist öncü işçilerin gözetmesi gereken temel bir tutumdur.

* Düzen, DYP-SHP koalisyonu aracılığıyla, işçi sınıfını düzene daha fazla bağlamak, mücadelesini dizginlemek için, hergün yeni bir "vaatler bombardımanı" ile gündeme giriyor; bu "vaatler" ile işçi sınıfını şaşkınlığa ve beklentiye sürüklemek istiyor. Görünen o ki, bu politikada nispeten başarılı da olmuştur.

Vaatler bir yana, şu ana dek, yeni hükümetin sınıfa yönelik politikası yalnızca iktisadi ve siyasi baskının daha da yoğunlaştırılmasıdır. Enflasyon işçilerin reel ücretlerini düşürmek amacıyla etkin bir tarzda kullanılırken, toplu tensikatlar yoğunluğunu artırarak sürüyor. İşçiler eylemlerde polis terörünü daha yakından hissediyorlar vb. İşte vaatler bombardımanın ardındaki bu temel gerçekleri, "demokratikleşme saldırısı"nın gerçek sınıfsal muhtevasını sınıf nezdinde açığa çıkarmak, sınıf hareketini ilerletmek açısından zorunlu bir görev olarak önümüzde duruyor.

Ne var ki, "demokratikleşme saldırısı"nı etkisizleştirmek, tersine döndürebilmek yalnızca genel bir teşhir faaliyeti ile başarılamaz. Biz aynı zamanda, sınıfın ekonomik-demokratik haklarını en ileri düzeyde formüle edip savunarak, sınıfı bu haklar doğrultusunda aktif mücadeleye motive ederek, bu görevi tam anlamıyla başarıya ulaştırabiliriz.

Biz bu bakış doğrultusunda, grev ve toplusözleşme hakkının önündeki tüm yasal/yasadışı engellerin kaldırılması, genel grev, dayanışma grevi vb. hakkının derhal yasalaştırılması, eksiksiz bir işgüvencesi siteminin kurulması, 6 saatlik işgününün derhal yasalaştırılması ve işsizlik sigortasının kurulması, özelleştirmelere son verilmesi, örgütlenme, yürüyüş ve gösteri hakkının önündeki tüm engellerin kaldırılması vb... talepleri, güncel ekonomik-demokratik talepler olarak yaygınlaştırabilmeliyiz.

Düzenin, sınıf hareketini dizginlemek, sınıfı atomize edebilmek doğrultusunda kullandığı bugünkü en temel silah, şovenizm cereyanıdır. Kürt emekçi halkının ulusal özgürlük mücadelesini yalnızlaştırmak, Türk-Kürt düşmanlığını pompalayarak sınıfı milliyetçi çekişmeler temelinde bölmek, bu şovenizm kampanyası ile ulaşılmak istenen temel amaçlardır.

Bu şovenist kampanyayı tersine çevirebilmek, tek bir yolla mümkündür. Kayıtsız, koşulsuz olarak Kürt emekçi halkının bağımsızlık hakkını savunmak. Öncü işçiler, estirilen şovenist kampanya karşısındane denli açık ve tok bir biçimde, kardeş Kürt halkının devlet kurma hakkını savunmadan, gönüllü birliğe, kalıcı kardeşliğe ulaşmanın imkansız olduğunu vurgularlarsa, sınıf hareketini politikleştirmek, dolayısıyla iktidar mücadelesini güncelleştirmek için o denli belirleyici, önemli adımlar atmış olacaklardır. Sorun, Kürt ulusal sorunu konusunda, her türden burjuva çözümün karşısına, kendi çözümümüzü, sorunun biricik gerçek çözümü olan, proleter çözümü dayatmak ve gündeme sokmaktır.

Burjuvazinin, işçi hareketini dizginlemek için devreye soktuğu bir yeni silah da, DİSK ve onun

şahsında somutlaşan "çağdaş sendikacılık" anlayışıdır. "Çağdaş sendikacılık" anlayışının, bildiğimiz tüm burjuva sendikacılık anlayışlarından temelde bir farklılığı yok. Neticede, bu "anlayış'" da tüm diğerleri gibi işçilere " sermaye ile uzlaşın" diyor. Ne var ki, "çağdaş sendikacılık", soğuk savaş sendikacılığının tipik tesilcisi olan Türk-İş'ten farklı olarak "yeni dünya düzeni"nin sendikacılığıdır O, Türk-İş gibi kaba ve azgın bir anti-komünizm yerine; "uluslararası kardeşlik", "kapitalizm kendini sosyalleştirdi", "sınıf farklılıkları ve çatışmaları azaldı" vb. gibi daha inceltilmiş argümanlar eşliğinde "uzlaşın" çağrısını yapıyor. Daha bugünden bu anlayışın işçiler içerisinde yaratacağı yanılsamaları önlemek, DİSK'in bugün artık tam bir ihanet ve teslimiyet çizgisine geldiğini sınıf kitlesine anlatabilmek gereklidir.

İşte burjuvazinin sınıf hareketinin politikleşmesini önlemek, hareketi dizginlemek amacıyla devreye soktuğu, sendika bürokrasisinin kölece hizmetkarlığı aracılığıyla da sınıf içinde yaygınlaştırmaya çalıştığı bu politik manevraları teşhir etmek, boşa çıkarmaya çalışmak, kongre süresi boyunca oluşacak her platformda sendika bürokrasisinin ve sermaye düzeninin bu ortak çabasını aşmadan sınıf hareketini ilerletmenin mümkün olmadığını vurgulamak, tüm bunlar güncel görevler olarak önümüzdedir.

* Sendikalarda yaşanan seçim dönemi, sınıf sendikacılığı ve bu doğrultuda sendika içi demokrasi anlayışımızı sınıf kitlesine somut bir alternatif olarak formüle edebildiğimiz bir dönem olabilmelidir. Komünist işçilerin temel perspektifi, mevcut mekanizma içinde değil, aksine onu parçalayarak sendika yönetimlerine talip olmak olduğu içindir ki, mevcut bürokratik mekanizma yerine demokratik, katılımcı bir mekanizmayı formüle ederek sınıfa maletmeye çalışmak özel bir önem taşımaktadır.

Komünist öncü işçiler bu doğrultuda;

* Sendika yöneticilerinin maaşlarının işkolu ortalama vasıflı işçi ücreti düzeyini aşmamasını;

* İşyeri temsilcilerinin, atama ile değil, o işyerindeki sendika üyesi işçiler tarafından seçilmesini;

* Doğal delegelik sisteminin kaldırılmasını, delegeliğin yalnızca seçimle elde edilen bir hak olarak tanımlanmasını;

* Sendika muhasebesi üzerinde işçilerin tam bir denetim hakkının bulunmasını;

* Toplusözleşme görüşmelerine sendikacıların yanısıra, ilgili işyerinde işçilerce seçilecek grev komitesi, toplusözleşme komitesi vb. temsilcilerin de katılımım;

* İşçilerin yönetici kademedeki tüm görevlileri her an geri çağırma hakkının varlığını savunmalı, bu anlayış doğrultusunda mümkün olan her birimde yöneticiliğe talip olmalıdırlar.

* Kongre dönemini, sınıf içindeki devrimci ya da doğal önder, tüm öncü işçilerin biraraya getirilmesi için bir araç olarak kullanabilmeli, güçbirliği imkanlarım sonuna dek zorlamalıyız. Hiç kuşku yok ki, bu tür platformlara kendi perspektiflerimizi hakim kılmak temel amacımızdır. Ne var ki, kendi perspektifimize aykırı bazı yaklaşımların bu platformlarda etkinlik kurması, bizi güçbirliği ve ortak iş perspektifinden uzaklaştırmamalıdır. Aksine, eğer sözkonusu yaklaşımlarla temelden ilkesel bir farklılığımız yoksa, kayıtlarımızı, çekincelerimizi koymalı, ama bu platformların önerdiği adayları desteklemeli, kararlaştırdığı iş ve eylemlere katılmalıyız.

Bizim için bugün, en temel sorun, devrimci ve doğal öncü işçileri çeşitli araçlarla biraraya getirmek, bu platformlarda kendi perspektiflerimizi ısrarla anlatmak ve öncü işçilerde, politik perspektif doğrultusunda ortak iş ve eylem yapma alışkanlığını geliştirmektir. Öncü işçilerde, artık tamamen aynılaşmış düzen güçleri karşısında, bir devrimci proleter alternatif yaratmanın güncel bir görev haline geldiği bilincini geliştirmektir.

ÇIKTI

EKİM I. Genel Konferansı

Değerlendirme
ve
Kararlar

Eksen Yayıncılık

HEP nereye?

HEP, burjuvazi tarafından ve Kürt ulusal hareketini pasifize etmek, radikalleşen mücadeleyi yeniden düzen içine kanalize etmek amacıyla bizzat kurulmuş ya da kurulmasına gözyumulmuş bir partiydi. Ne var ki, devrimci bir temelde gelişen Kürt ulusal hareketi bu ehlileştirme planını boşa çıkarmakla kalmadı, aynı zamanda bu partiyi kendi ağırlığını hissettirebildiği bir legal mevziye dönüştürebilmeyi de başardı. HEP'te ağırlığın düzen yerine Kürt ulusal hareketine geçmesi, bu parti içindeki eğilimlerin tekleşmesini sağlamadı, HEP'i legal planda ulusal hareketin kararlı bir savunucusu haline dönüştüremedi. Partide Kürt burjuvaları ve burjuva aydınları önemli bir ağırlık sağlayarak, kendi çözümlerini hem burjuvaziye hem de PKK'ya empoze etmek amacıyla partiyi bir mevzi olarak kullanmaya çalıştılar. Seçim ertesi dönemde gerçekleştirilen HEP Genel Kurulunda ulusal hareket parti içindeki ağırlığını daha da artırdı. Ne var ki bu yeni durum da HEP'in yönelimlerinde temel bir değişiklik yaratmadı.

Kürt ulusal hareketinin dayandığı sınıfsal dinamikler, Kürt burjuva katmanlarının uzlaşıcı eğilimleriyle de birleşince, HEP sürekli salınımlı, ikircikli ve uzlaşıcı bir görüntü sergiledi. Şu ana dek izlenen politika, sömürgeci burjuva egemenliğine cepheden bir saldırıya dayanmadı. Daha çok burjuva klikler arasındaki çekişmelere büyük anlamlar atfedilerek, bu çatlaklara oynayarak, ulusal hareketin manevra alanı genişletilmeye ve devlet terörüne karşı kamuoyu oluşturulmaya çalışıldı. Ne var ki, devlet HEP'in bu yumuşakbaşlı muhalefetine ve "zımni" koalisyon ortağı konumuna hiç takılmadı. Bu partiyi düzeniçileştirmek ya da fiilen bitirmek için her türlü ablukayı uyguladı. Tüm bu baskı ve uygulamalar karşısında HEP'in tavrı oldukça kişiliksiz ve ulusal hareketin ulaştığı düzeyi rencide edicidir. Dönem boyunce HEP'in muhalefeti, "her türlü terörü" kınama ve devlet terörüne karşı halkın "provokasyona" gelmemesi uyarısı yapmaktan öteye geçememiştir.

SHP ile girilen seçim ittifakının siyasal sonuçları ise bugün çok daha netlik kazanıyor. Ulusal hareket açısından son dönemde yapılan en kritik taktik hata, DYP-SHP koalisyonunun demokrasi havarisi kesilmesine, SHP-HEP ittifakı aracılığıyla objektif bir destek sağlamak olmuştur. Seçim öncesi dönemde tüm burjuva partiler Kürdistan üzerindeki etkilerini hemen tümüyle yitirmiş bir konumdaydılar. Bugün, DYP-SHP koalisyonu hakkında, SHP-HEP ittifakı aracılığıyla yaratılmasına HEP-'in katkıda bulunduğu yanılsamalar, Kürdistan sınırları içinde de belirli bir etki alanı yaratmıştır.

Çok geçmeden, yeni hükümetin de eskisi gibi bir "özel savaş" hükümeti olduğu olaylarla somut olarak kanıtlanınca, PKK, Kürt milletvekillerine yönelik saldırgan şoven kampanyayı da dayanak yaparak, parlamentonun teşhirine girişti ve yeni bir "ulusal meclis" sloganını daha çok öne çıkarmaya başladı. Kürt emekçi halkı içinde ayaklanma propagandasıyla da birleştirilen bu taktiksel yöneliş, Kürt emekçi halkı nezdinde mevcut siyasal rejimin tümüyle "meşruiyeti"ni yitirmesine hizmet ettiği için, son derece olumlu bir taktiksel çizgiydi.

Ne var ki HEP cephesinden bu taktik tutumu legal planda, bu alanın kendi imkanları kullanılarak desteklemeye yönelik hiç bir tavır geliştirilemedi. Aksine, başta "koltuk sahibi" milletvekilleri olmak üzere HEP'liler, mevcut hükümetin aslında iyi niyetli olduğu, ne var ki devlet içindeki "gizli güçler"in ve ordunun, hükümetin "demokratikleştirme planı"nı engellemek için terörü yoğunlaştırdıkları vb. propagandalarla, DYP-SHP hükümetinin kitleler nezdindeki meşruiyetini artırmaya çalıştı. HEP'e göre "hükümet" yıpratılmak isteniyordu ve HEP'liler hükümetten desteklerini çekerlerse, ülke bir "darbe" tehditi altında kalacaktı vb... Öyleyse herhalde en doğru tavır Demirel'e Nevroz'da çiçek sunmak olmalıydı!

HEP, Kürt halkına ve devrimci güçlere yönelik katliamları yoğunlaştıran, PKK'yı Kürt kitlelerden yalıtmak amacıyla her türlü manevraya başvuran, katil burjuva iktidarına yeterli bir eleştirel tutum takınmadı, mitinglerini, panellerini bu iktidarın teşhir edildiği platformlara dönüştürmekten kaçındı. Bunun yerine "Türkiye'nin ihtiyacının sosyalizm değil demokrasi olduğunu" propaganda etmeyi ve her fırsatta "Türkiye solunun ne denli kemalist" olduğunu tekrarlamayı marifet saydı; tıpkı demokrasiyi genişletmek", "özel savaşı sınırlandırmak" adına "devletçi", "kemalist", "halk düşmanı" bir hükümete destek vermekte herhangi bir beis görmemesi, aksine bunu bir marifet sayması gibi...

Son Nevroz olayları, yeni hükümetin katliamcı yüzünü tereddüte yer bırakmayacak denli ortaya serince, HEP yeni hükümetten desteğini çekeceği-

ni ve "aktif muhalefet" sergileyeceğini açıkladı. SHP içindeki HEP'li milletvekilleri (5'i hariç) son Nevroz olaylarının ardından SHP'den istifa ettiler.

Bu istifaların ardından ulusal hareketin legal alanda yeni arayışlar içinde olduğu görülüyor. Şimdilik gündeme getirilip tartışılan iki şık var. Biri istifa eden milletvekillerinin yeniden HEP'e dönmesi, diğeri HEP'de ya da ayrı bir oluşumda sol hareketin çeşitli unsurlarıyla ortak bir yapılanmanın yaratılması. Farklı biçimler tartışma konusu olsa da, ulusal hareketin legal alandaki politikası tek bir noktada düğümleniyor; HEP aracılığıyla ulusal hareketin meşruluk ve etki alanını daha da genişletmek, ulusal hareketin politik mücadelesini daha belirgin bir tarzda legal alana taşımak...

Ulusal hareketin bu politik manevrasında kuşkusuz ki HEP'in önemli bir yeri ve rolü var. HEP ise geçmişten daha farklı ve aktif bir politikaya yöneleceğini beyan ettikten sonra, SHP'deki milletvekillerini geri çağırdı ve DYP-SHP koalisyonuna karşı açık savaşım pozisyonuna geçeceğini açıkladı.

Gerçekten de HEP'in özellikle DYP-SHP koalisyonuna karşı geçmişteki nden daha farklı ve karşıya alıcı bir politika izleyeceği, Nevroz olaylarının ardından yaşanan bir takım somut tutumlarla da ortaya çıkıyor. Ne var ki, HEP'in kendini devlet terörünün teşhiriyle sınırlamayıp, daha aktif bir muhalefeti nasıl, hangi yöntemle yürüteceği konusu, şimdilik hem "muğlak" hem de bazı ipuçları açısından oldukça şüphe yaratıcı bir konu olarak orta yerde durmaktadır.

* * *

HEP'in bugüne kadar izlediği politikanın birbirine zıt iki uzantısı olduğu söylenebilir. HEP, aynı süreçte hem düzene hem de Türkiye sol ve devrimci hareketine "yakınlaşma siyaseti" izleyebilmiştir.

HEP'in Nevroz olaylarının ardından izleyeceği çizginin ilk ipuçları, DYP-SHP koalisyonuna yönelik "aktif muhalefet"in hiç de düzenden daha fazla uzaklaşmak anlamına gelmediğini, aksine bu partinin politikasını yine burjuva klikler arası tercihlere dayandıracağını gösteriyor.

Nevroz olaylarının hemen ardından gösterilen politik tepkiler, BM'ye başvuru yapmak, emperyalist rekabetten kaynaklanan farklı tutumlara taraf olma çabaları, devlet ve PKK arasında "siyasi çözüm" konusunda köprü olma talepleri, ANAP ve RP'nin Kürt sorununa daha "sıcak" ve "yapıcı" yaklaştığı yönünde açıklamalar, Kürtçe televizyon vesilesiyle Özal'a yönelik utançverici övgüler vb... HEP'in yeni dönem politikası hakkında oldukça olumsuz bir görüntü sunmaktadır.

Tüm bu tavırların, düzen cephesinde, PKK'yı HEP aracılığıyla yasallaştırma ve ehlileştirme tartışmalarının yoğunlaştığı bir döneme denk düşmesi, burjuvazi tarafından da umut verici sinyaller olarak değerlendirilmekte, burjuvazinin daha geniş kesimleri PKK'yı yasallaştırma ve ehlileştirme projesine "sıcak" yaklaşmaya başlamaktadır. Her ne kadar Türk burjuvazisi, Kürt sorununda geleneksel imha politikasına daha yatkınsa da, dünya ve bölgedeki değişime ayak uydurma, değişen dengeler içinde "karlı" bir yer işgal etme arzusu, burjuvaziyi bu sorunun daha "esnek" ve uzunvadeli çözüm yollarını da hesaba katmaya teşvik ediyor. Özal'ın son ABD gezisi sırasında geleneksel devlet politikası açısından değerlendirildiğinde hayli değişik ve ilginç bazı formülasyonlar gündeme getirmesi ve yeniden Kürtlere daha yumuşak bir yaklaşımın Türkiye'ye tüm Kürtlerin hamisi olma imkanını sağlayacağından sözetmesi, bu yeni yaklaşım arayışları çerçevesinde değerlendirilmelidir. Bu konuşmada Özal'ın, PKK'nın İRA gibi milliyetçi bir hareket olmadığı için sorunun daha kolay çözülebileceğinden sözetmesi ise burjuvazinin çözüm perspektifinin genişlemesi hakkında ilk ipuçları sayılmalıdır.

HEP, işte böylesi arayışların eşliğinde ANAP ve Özal övgüsü yapıyor ve DYP-SHP hükümetine muhalefetini, ANAP destekli bir muhalefete dönüştürmeye çalışıyor. Bu tavrın ulusal harekete vereceği hiç bir yararın olmadığı açık; doğabilecek zararın boyutları hakkında ise, burjuvazinin yeni yaklaşımları şimdiden önemli ipuçları sunmaktadır.

Politik çizgisinde düzene yönelik sözkonusu zayıflıkları sürerken, HEP Nevroz'dan önceki dönemde başlayan bir diğer politik açılımı da sürdürmeye çalıştı. Bu politik açılım, Türkiye sol ve devrimci hareketi ile bir "cephe birliği" sağlamaktır. Temelinde "Kürt partisi" görüntüsünden kurtulmak ve devrimci hareket bünyesindeki kadro potansiyelini, ulusal kurtuluş hareketinin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden şekillendirmek amacının yattığı bu politikanın iki farklı varyasyonu sözkonusu. Birincisi, mevcut devrimci potansiyelle HEP bünyesinde biraraya gelmek; ikincisi, HEP-SP ortaklığına dayanan bir parti oluşumuna gitmek.

Ne var ki, bu politikanın iki farklı seçeneği de gündeme hızla girdi ve hiç bir sonuç üretmeden, en azından şimdilik sona ermişe benziyor.

HEP'de "geniş cephe" önerisi, bu öneriye muhatap çevrelerin hem ulusal hareket dinamiğine

yaslanmakta ikircikli davranmaları, hem de zaten ağırlıkla mevcut sol potansiyeli temsil etmeyen aydın çevreler olmaları nedeniyle bir somutluk kazanmadı.

HEP-SP birliği ise, iki partinin de kısa vadeli çıkarları gözeterek yöneldikleri bir taktiksel tutumdu. HEP, SP ittifakı sayesinde "Kürt partisi" görüntüsünden sıyrılmak ve ulusal hareketin meşruluğunu savunmak için daha elverişli politik imkanlara sahip olacaktı. SP ise, HEP ittifakı ile sol kitle nezdindeki kötü sicilini daha da unutturup meşruluğunu artıracak, daha da önemlisi seçimlerde umduğu etkiyi yaratamadığı Kürdistan'da HEP aracılığıyla etkinliğini artırmaya çalışacaktı.

Ne var ki, bu proje daha baştan kendi içinde hiç gerçekçi gözükmüyordu. Kürt dinamiğini parlamenter kanallara akıtma perspektifi içinde hayli pragmatist bir tazda Kürt ulusal mücadelesine "sıcak" görünmeye çalışan SP, en kritik anlarda takındığı politik tutumlarla, özünde eski kemalist çizgiyi muhafaza ettiğini gösterdi. Seçimlerde, PKK'nın desteğini alamamak, koyu bir anti-PKK kampanya açmak için yeterli bir neden oldu. Son Nevroz olaylarında da SP'nin PKK'nın "ayaklanma" taktiğini, "objektif provokatörlük"le suçlaması, iplerin kopmasına neden oldu ve bu proje de hiç bir somut adım atılmadan sona erdi.

* * *

HEP bünyesindeki bu taktiksel arayışlar ve tutarsızlıklar, kuşkusuz ki yalnızca HEP içindeki burjuva aydınların etkisiyle bağlantılı değil. Ülkenin doğusunda esen devrim havasına karşın, batıdaki mücadele düzeyinin nispi geriliği, devrimci hareketin bir güç odağı olmaktan uzak konumu, ulusal hareketi de olumsuz yönde etkilemektedir. Hareketin gelişmesi için gereken müttefik güçlerden ve destekten yoksun ulusal hareket, iki ucu da hayli olumsuz yönelişlere zorlanmaktadır. Birincisi, bu desteği Kürt üst sınıflarından sağlamak, ki bu yalnızca ulusal harekete yeni düzen içi kanalların gösterilmesi demektir. İkincisi, ülkenin batısında bir kitle desteği bulmak, devrimci hareketin ve işçi hareketinin oldukça güçzüz bir konumda olduğu bugün bu taktiğin somut şekli de, devrimci hareketi kendi potasında eritmek ve batıda "paravan örgüt" kurmak fantazileri oluyor...

İşte HEP'in bir süredir aynı sürecin içerisinde izlediği düzene ve Türkiye sol ve devrimci hareketine yakınlaşma siyasetinin arka planında bu somut durum vardır. Ne var ki, HEP'e hakim olan çizgi birincisidir. HEP içindeki Kürt orta sınıfları ve burjuva aydınları, ulusal harekete düzen içi kanallar açmaya çok daha gayretli gözükmektedirler. "Bağımsız devlet" talebini reddetmekte, "PKK'nın terörünü" kınamakta bu denli istekli davranmaları da bu yüzdendir.

Bizler HEP'ten herhangi bir şekilde "sosyalizm" beklentisinde olmadık ve değiliz. Bu nedenle onların bütün kanatlarıyla demokrasiyi öne çıkararak sosyalizmi platformlarından uzak tutma gayretlerine de şaşırıyor değiliz. Ne var ki HEP, Türkiye'deki siyasal atmosferi demokratikleştiren en önemli unsura, silahlı Kürt direnişine reformculuk şırıngalamaya çalıştığı, düzenin terörü karşısında sillahlı Kürt direnişinin meşruluğunu savunmadığı, "biz her türlü teröre karşıyız" beyanatlarına sığındığı her durumda, esasen en gerçek en somut demokrasi mücadelesine de yan çizmiş olmaktadır. HEP'in meşru bir demokratik platform olarak varlığını koruyabilmesi, sömürgeci burjuvaziye cepheden ve daha kararlı bir muhalefet yürütmesiyle mümkün olabilir ancak.

Diğer taktiksel yöneliş, Türkiye sol ve devrimci hareketini ulusal hareketin dinamiği üzerinden yeniden şekillendirme projeleri ise, hem objektif olarak tasfiyeci bir girişimdir, hem de aynı zamanda fantazik ve sonuçsuz bir çaba olarak kalmaya mahkumdur. PKK kendi doğal dinamiği üzerinde yükseldi ve başarılı oldu; onun imkanları ve sınırları ulusal bir hareket olma gerçeğinde yatar. Sınıf mücadelesi tarihi, paravan örgütlerle yapay bir tazda, temelde başka dinamiklerin belirleyici olduğu bir coğrafyada başarılı olunamayacağını, bu tür çabaların sonunun hüsran olduğunu sayısız örneklerle göstermektedir. Sınıf hareketini milliyet temelinde örgütleme çabaları sonuçsuz olduğu gibi ilkesel açıdan komünistlerin şiddetle karşı çıkması gereken bir tutumdur.

Bugün yapılması gereken yapay ikame çabaları değil, he alanda kardeşçe işbirliği ve karşılıklı destektir.

Komünistler ise bugün yalnızca Kürt hareketini desteklemek için değil, temelde sosyalist iktidar mücadelesinin zaferi için işçi hareketini politikleştirme göreviyle çok daha yakıcı bir şekilde karşı karşıyadırlar.

Ulusal sorunda burjuva ve küçük-burjuva çözümlere karşı, enternasyonalist çözümün bayrağını yükseltmek ise, sınıf hareketini politikleştirmenin bugünkü en temel halkasıdır.

Hatip Dicle kimin temsilcisidir?

Cumhurbaşkanı Özal'ın ABD'ye uçmadan önce gider ayak "GAP TV'sinde Kürtçe yayın yapılabilir" şeklindeki sözleri yalnızca burjuva çevrelerde değil, yanısıra kendilerini özgürlüğü için dövüşen Kürt halkının temsilcisi sayan bazı çevreler ve kişiler arasında hararetli tartışmalara neden oldu.

Tartışmaya katılan ve görüş açıklayanlardan biri de HEP kökenli (şimdi bağımsız) Kürt milletvekili Hatip Dicle oldu. Dicle, 3 Mayıs tarihli *Milliyet* gazetesinde, Özal'ın "TV'de Kürtçe yayın yapılabilir" şeklindeki açıklamalarından ve bu konudaki ısrarından olumlu bir biçimde sözettikten sonra şunları söylüyor:

"Özal da dünyadaki gelişmeleri yakından izleyen, çağı kavrayabilen insandır... Demirel ve İnönü çağdışıdır. Çağın gerisinde kalmıştır...

"... 1946'ya kadar tek parti döneminde insanlarımıza çok baskı yapılmıştır. Menderes gelince, baskıları durdurmuştur. Halen Menderes deyince, büyüklerimizin gözlerinden yaşlar akar. Menderes Aydınlıdır. Ama Güneydoğu'da insanlar Menderes için ağlamıştır." (*Milliyet*, 3 Mayıs)

Hatip Dicle Özal'ın "TV'de Kürtçe yayın yapılabilir" yollu, burjuva çevrelerin ve en başta da Demirel'in sert tepkilerine neden olan açıklama ve ısrarının arka planında yatan gerçekliğin ne olduğuyla pek ilgilenmiyor. Bunu şimdilik bir yana bırakıyoruz. Özal'da Menderes'i aramasına ve Menderes'in Kürt politikasına ilişkin düşüncelerine gelince; bunlar düpedüz Kürt burjuva ve orta sınıflarının görüşleridir, onların eğilimlerinin Hatip Dicle'deki yankılarıdır. Sözkonusu ettiği dönemde devletin Kürt halkı üzerindeki baskılarının nispeten hafiflediği bir gerçek olsa bile bu bir şeyi değiştirmez. Zira sözkonusu dönemde bir yerde baskı yapılacak-susturulacak bir şey kalmamıştır. 1920'lerde hızlandırılarak sürdürülen Kürdistan'ın tümüyle sömürgeleştirilmesi sürecinin sonudur sözkonusu dönem. Buna direnen ulusalcı güçler bir kaç kez kıyımdan geçirilerek ezilmiş ve bastırılmışlardır. Sömürgeci burjuvazi, teslim olmuş Kürt egemenleriyle ilişkilerini yeni bir temel üzerinde biçimlendirmiş, kendi koşullarını onlara dayatarak, yani ulusal kimlik ve haklardan vazgeçme koşuluna bağlı olarak yeni ve nispeten yumuşak bir politikaya yönelmiştir. Kürt egemenleri, feodal-burjuva çevreler de bunu kabul ederek "baskıcı" CHP yerine "demokrat" DP'ye iltihak etmişlerdir. Bu kişiliksiz fakat sınıf tabiatlarına ve kimliklerine uygun tutumları nedeniyle hüsnü kabul de görmüşlerdir. Giderek işbirlikçilik koşullarında palazlanıp, ulusal hareketin tamamıyle dışına çıkmışlardır.

Tarihi gerçekler bunlardır. Bunları konumunu farklı bildiğimiz, Kürt özgürlük hareketine yakınlığıyla tanıdığımız Hatip Dicle'nin de bilmesi gerekir. Bilmemesi de mümkün değildir.

Kürt sorununda çözümün kendisini dayattığı ve bu yönlü arayışların yoğunlaştığı günümüzde yapılan her açıklama ve sarfedilen her söz, ister istemez ciddiye alınacaksa eğer; haliyle belliki bir sınıfın ya da çevrenin çözüme ilişkin eğilimini yansıtıyor demektir.

Peki ama Kürt burjuvazisinin bilincinin yankısı olan bu görüşlerin Hatip Dicle'nin ağzından dile gelmesi neyin ifadesidir?

Burjuvazinin Kürdistan'daki sömürgeci egemenliğini eskisi gibi sürdüremez hale geldiği, bu nedenle de kısmi düzenlemeler/reformlar yaparak, kendi "üniter devlet" yapısı içerisinde kültüre ve kimliğe ait bazı haklar (aslında kırıntılar) vererek, Kürt burjuvazisi ve orta sınıflarıyla ilişkilerini yeniden tanımlamayı düşündüğü günümüz koşullarında, Hatip Dicle'nin Kürt burjuvazisinin eğilimi olarak nitelenebilecek bu tür açıklamalar yapmasını bir ihtiyatsızlık olarak mı niteleyeceğiz, yoksa burjuva milliyetçiliğinin çözüme ilişkin düşüncelerinin bir ifadesi olarak mı değerlendireceğiz? Hangisi?

Hatip Dicle hangi konumdadır?

İki uç beyi: Talabani ve Barzani

Kürdistan'ı bölen sömürgeci bölge devletleri ve onları destekleyen emperyalist güçler arasındaki çelişki ve çatışmalara bel bağlamak... Bu güçlerden herhangi birine yaslanıp diğerine karşı mücadele etmek ya da kurtuluşun stratejisini buna dayandırmak, çözümü bu tür bir stratejide aramak... Burjuva feodal sınıf temeline dayalı Irak ve İran'daki Kürt ulusal hareketlerinin yıllarca sürdürdükleri politika ve pratik bu olmuştur.

Barzani ve Talabani tarafından izlenen bu çizgi; Kürt sorununun, bulunduğu devletlerin sınırlarına sığmayarak uluslararası bir sorun haline geldiği; çözümünün ise kendini sadece tek tek devletlerin içinde değil bölgesel çapta ve giderek uluslararası düzeyde dayattığı, sorun üzerinde emperyalist-gerici rekabetin yoğunlaştığı; ABD başta olmak üzere bütün emperyalist devletlerin gelişmelere uygun yeni politikalar üretip, yeni çözüm alternatifleri oluşturdukları; emperyalist devletlerin bu vesayetçi politikalarına uygun güçler arayış ve çabası içine girdikleri günümüz koşullarında, çok daha belirgin bir pervasızlıka yeniden devrededir.

Emperyalistler, daha çok da ABD emperyalizmi, sadece Güney Kürdistan'la da sınırlı değil, Türkiye Kürdistanı'na doğru genişleyen bir alanda, kendi kontrolünde ve TC'ye bağlı bir federe Kürdistan planı ortaya atmaktadır. Iraklı Kürt liderler hemen dört elle buna sarılmaktadırlar. Burjuva milliyetçiliğinin (defalarca yaşanan acı ve uygulamaya rağmen) tarihten ders almamakta hayli kararlı iki lideri, Barzani ve Talabani, kah biri kah diğeri, bugünlerde Habur sınır kapısından geçerek önce Ankara'ya, oradan da emperyalist metropollere uğramakta, çözüm dilenmektedirler. Utanç verici diplomasi örnekleri sergilemektedirler. Kürt halkını kölelik koşullarında tutan, bunun devamını isteyen emperyalist ve gerici devletlere, düşündükleri türden bir vesayete bugün çok daha yatkın olduklarını, uygulamayı tasarladıkları plan ve politikalara dayanak olmaya hazır olduklarını anlatmaktadır.

Emperyalist strateji ve politikaların aleti olmak için her türlü yola başvuran Iraklı Kürt liderler, bağımsızlığa ilişkin en küçük bir talepte bulunmuyorlar. Feodal-burjuva konumlarına uygun olarak mevcut devletlerin üniter yapısına hiç bir itirazlarının olmadığını, bağımsızlıktan yana hareketleri, örneğin PKK'yı tasvip etmediklerini, tek isteklerinin güdük bir "otonomi" olduğunu ileri sürüyorlar. "Güdük" diyoruz, zira onlar bir "otonomi"yi dahi Türk burjuvazisi ve emperyalistlerin vesayeti altında düşünüyorlar. Bunun dahi ellerinden çekilip alınmaması için, Türk burjuvazisinden Çekiç Güç'ün Kürdistan'da kalma süresini uzatmasını, sınırı dağdan düze, Irak topraklarına indirmesini, böylece başlarına bela olan PKK'nın tasfiye edilmesinin daha kolay olacağını söyleyip, TC'yi ikna etmeye çalışıyorlar.

Özetle Irak'taki burjuva milliyetçi önderlik, günümüzde Kürdistan ve bölgedeki devrimci sürecin karşısında gerici bir barikat olma konumundadır. Emperyalistlerin ve Türk burjuvazisinin kendilerine sunmak istediği "uç beyliği"ne soyunmuştur.

Tam da bu nedenle, Kürt halkı yalnızca emperyalistlere ve bölge devletlerine değil, yanısıra ve bugün özellikle, kendi burjuvazisine ve onun tüm temsilcilerine de kesin ve şiddetli bir güvensizlik duymalı, onların gittiği yoldan yürümeyi kesinlikle reddetmelidir.

*

Iraklı Kürt liderler, şu sıralar sözde Kürt halkının iradesini yansıtacak bir seçimle uğraşıyorlar. Bu seçimle sözde bir Kürt parlamentosu oluşturmaya çalışılıyor. Kürt halkına bu seçimle kendi liderlerini seçme çağrısı da yapılıyor bu arada.

Hiç kuşkusuz Batılı emperyalist devletlerin, ABD ve İngiltere'nin bir tür vesayeti altında yapılmaya çalışılan bu seçimler Kürt halkının gerçek iradesini yansıtmayacağı gibi, Seçimlerle Kürt halkının yaşamında esasa ilişkin hiç bir düzelme de olmayacaktır, beklenmiyor da.

Barzani ile Talabani, kimin emperyalist Batılı devletlelerle ilişki kuracağı konusunda referandum yapıyor. Gerçek budur.

Mitterand'ın ziyaretinin ardından

Fransa'nın Kürt politikası

Mart ayındaki kanlı Newroz olaylarının hemen akabinde, Batılı emperyalist ülkenin en üst düzeyde iki yetkilisi, Fransa Cumhurbaşkanı F. Mitterand ve İngiltere Dışişleri Bakanı Douglas Hurt Türkiye'yi ziyaret etti.

Almanya'nın Türkiye'ye dönük silah ambargosu kararı aldığı, dolayısıyla iki devlet arasındaki ilişkilerin gerginleşip bozulduğu bir döneme rastlaması sözkonusu ziyaretleri bir anda çok önemli hale getirdi.

Türkiye'nin Kürt sorunundaki sıkışmışlık nedeniyle desteğe ihtiyacı vardı. Fransa ise Türkiye'nin Almanya ile diplomatik ilişkilerinin gerginleşmesinden yararlanarak ihaleler koparma peşindeydi. Ziyaret buna uygun bir hava kazandı.

F. Mitterand Kürt reformist çevreler'in "Kürtlerin anası" olarak lanse ettikleri Bayan Daniella Mitterand'ı Fransa'da bırakıp 200 kişilik bir işadamı kafilesiyle Türkiye'ye geldi.

Ziyaret öncesindeki basın görüşmelerinde Mitterand, geleneğe uygun olarak Türk-Fransız dostluğunu ve iki devlet arasındaki ilişkilerin daha da iyileştirilmesi yönündeki arzularını dile getirdikten sonra, sözü devlet ve hükümet yetkililerinin merak ettikleri asıl konuya, Fransa'nın Kürt sorununa ilişkin resmi politikasının ne olduğuna getirdi.

Mitterand'a göre nüfusu 30 milyon'u bulan Kürtler'in devlet kurma talebi gerçekçi değildi. Kürtler buna muktedir değillerdi; dört devletin sınırları içinde bölünmüş ve dağınık halde yaşıyorlardı. Kendilerine bulundukları devletlerde kimliğe ve kültüre ait haklar talep edebilecek bir azınlık olarak bakılabilirlerdi ancak. Mitterand'a göre PKK ise teröre başvuran siyasal bir örgüttü, desteklenemezdi.

Mitterand'ın ileri sürdüğü bu düşünceler kuşkusuz ki yalnızca Fransa'nın resmi Kürt politikasını yansıtmıyordu; Batılı emperyalist ülkelerin ortak görüşüydü. Ve düne kadar Kürt hamiliğini kimseye bırakmayan ve hala da böyle görünmeye çalışan "Kürt Konferansları"na evsahipliği yapan Fransa başta gelmek üzere Batılı emperyalistlerin tarihsel ikiyüzlülüğünün ve vesayetçi tutumun ibret verici bir göstergesiydi.

Peki ama, çıkarları gerektirdiğinde nüfusu ancak yüzbinlerle ifade edilebilecek küçük halkların dahi ulusal kaderini tayin hakkından sözeden Fransa dahil Batılı emperyalistlerin 30 milyonluk Kürt ulusuna kendi kaderini tayin hakkına layık görmeme tutumu, reformist Kürt örgütlerine uyarıcı olacak mı? "Politik çözüm" adına, Fransa'nın ve diğer Batılı devletlerin Kürt sorunu üzerindeki vesayetçi politikalarına bel bağlama tutumu sürdürülecek mi?

Kürdistan ve Kürt sorunu üzerinde emperyalist rekabetin yoğunlaştığı, ABD başta olmak üzere Batılı emperyalist devletlerin açık vesayetçi bir tutumla Kürt ulusunun kaderini kendi ellerine almak istedikleri ve bu doğrultuda işbirlikçiler aradıkları bir sırada, çözümü hala Bonn-Paris-Washington ve Londra'da arayanlar neyin peşindedirler?

Emperyalist ülkelerin vesayetini ifade eden bir işbirlikçilik mi?

Dünyada 1 Mayıs

(Baştarafı s.14'de)

Milletler denetiminde yabancı ülkelere gönderilmesine karşı çıkıldı.

İspanya'da, 1 Mayıs gösterilerinde hükümetin sınıf düşmanı politikaları sert bir biçimde protesto edildi. Madrid'teki yürüyüşe 250 bin kişi katılırken ülke genelinde de yaygın kutlamalar oldu.

Fransa'da düzenenlenen 1 Mayıs gösterilerinde, özellikle ırkçılığa ve faşist gelişmelere karşı mücadele çağrısı yapıldı. Gösterilere geçen yıllara göre daha kalabalık bir kitle katıldı.

Güney Afrika'da, ülke genelinde önceki yıllara nazaran daha büyük gösteriler yapıldı. Onbinlerce kişinin katıldığı gösterilerde ırkçı rejim teşhir edilirken, özgürlüğün yalnızca sosyalizmle elde edilebileceğine ilişkin konuşmalar yapıldı.

Filipinler'de, 1 Mayıs günü 10 bini aşkın işçi taleplerini dile getiren bir yürüyüş yaptı.

Sınıf çizgisi ve sınıf örgütü

Yoğun bir siyasal hareketliliğin yaşandığı bir 1 Mayıs'ı daha geride bıraktık. Dönem boyunca örgütümüzün yürüttüğü faaliyetlerin değerlendirmelerinin bir kısmı da elimize geçmiş bulunuyor. Bu değerlendirmeler, sürdürülen politik faaliyetin kapsamı ve niteliği, bu faaliyetin planlayıcısı ve yürütücüsü olarak örgütümüzün durumu hakkında da belli bir fikir vermektedir. Kısaca da olsa buna değinmekte yarar var.

Modern bir sınıfa dayanma iddiasındaki komünist bir örgütte devrimci politik faaliyet, yerel önderliklerce (il ve yaka komiteleri) planlanıp/yönlendirilen ve fabrika komite ya da hücreleri aracılığıyla sürdürülen, özü itibarıyla sınıfa dönük bir faaliyettir.

Bizim faaliyetimiz hala ağırlıklı olarak genel bir politik faaliyettir. Bildirilerimiz işçilerin yoğun olarak oturduğu işçi semtlerine dağıtılıyor. Afişlerimiz yine bu semtlere ve kimi fabrika önlerine asılıyor. Bu anlamda faaliyetlerimizin yönü işçilere dönük olmakla birlikte, politik faaliyetimiz hala fabrikalara doğrudan götürülen bir faaliyet sayılmaz. Örgütlerimiz de, tek tek işçileri içinde barındırsa ve bazı ilk önemli işçi ilişkilerine sahip olsa da, henüz işçilerden mürekkep örgütlerimiz yoktur. Faaliyetlerimizin asıl yürütücüsü fabrika komitleri ya da hücreleri olmayıp hala yalnızca mahalli komitelerdir Faaliyetimiz esas olarak bu komiteler aracılığıyla yürütülmektedir.

Hiç kuşkusuz bu, hala esas olarak ideolojik çizgimizin doğasına uygun bir politik-pratik çalışma içinde olmadığımızın ve bunun bir sonucu olarak gerçek manada bir sınıf örgütü olma hedefimizin henüz çok gerisinde olduğumuzun göstergesidir.

1 Mayıs faaliyetinin ve buna ilişkin tüm değerlendirme ve anlatımların bir kez daha açıklıkla gösterdiği yakıcı gerçek budur.

Nedir ki, hemen hiç bir örgüt birimimiz bu yakıcı gerçeği anlamış görünmüyor ya da önemsemez görünüyor. Hemen herkes ağız birliği etmişçesine "organizasyon bozukluğu"ndan, "disiplinsizlik"ten, "eleman eksikliği"nden ve bunların sonucu olarak "yara almış örgüt ruhu"ndan sözediyor yalnızca. Bu, "yine de yoğun ve yaygın bir faaliyet yürüttük... kaynaştık... moral bulduk" gibi belli bir tatmini yansıtan bir durumla birleşiyor.

Sözü edilen aksaklıkların düzeltilmesi, kaba aksaklıkların, beceriksizliklerin giderilmesi, disiplin ihlallerine izin verilmemesi elbette gereklidir. Bunların üstüne yürünmeli ve gerekenler titizlikle yapılmalıdır.

Ancak bunun sorunlara kendi içinde dar bir müdahale olacağını da belirtelim. Etkisi geçici olacaktır.

Asıl yapılması gereken tüm örgütü ve tüm kadroları ideolojik çizgimizin doğasına uygun bir politik faaliyetin sorunları konusunda eğitip aydınlatmaktır. İdeolojik-politik bakımdan gerçek bir yenilenme ancak bununla mümkündür. Ancak bütün bunların bir gerçeklik haline getirilmesiyledir ki, şimdi tartışılan ve artık belli bir yorgunluk ve yıpranma nedeni olan (geçmiş dönemin ürünü örgütlerde dahi rastlanmayacak türden) bize yabancı kaba zaafları da yokedebiliriz.

Tüm örgütlerimiz ve kadrolarımız, dikkatlerini yorucu ve yıpratıcı sorunlara değil, temel ve yakıcı olan soruna çevirebilmelidirler. Tüm çaba -her türlü güçlüğe karşın- ideolojik çizgimizin doğasına ve sınıf perspektifine uygun bir politik faaliyete, buradan sağlanacak kadrolaşmaya ve buna dayanan bir örgüt yaratmanın sorunlarına yoğunlaşmalıdır.

Devrimci politik faaliyet örgütlü faaliyettir. Organlarca planlanıp yürütülür. Tersi belli bir dağınıklığı ve örgütsüzlüğü anlatır. Bizde kuşkusuz ki yukarıdan aşağı hiyerarşik bir biçimde kurulmuş organlar var. Şimdilik uzun uzadıya bu organların konumlarını ve niteliklerini tartışmayacağız, ancak verili halleriyle dahi çoğu kez bir organ faaliyetinden uzak bir konum arzettikleri bir gerçektir. "Organizasyon bozukluğu", "dağınıklık" gibi öfkeli eleştiriler de bunu anlatıyor. 1 Mayıs'a ilişkin değerlendirmelerin hemen bir çoğunun bir organ değerlendirmesi değil de bireysel değerlendirmeler olması da bunun somut anlatımıdır.

Örgüt faaliyetini gerçek bir organ faaliyeti haline getirmenin sorunları üzerinde tartışmak ve bu sorunu çözmek de yakıcı görevlerimiz

arasındadır.

1 Mayıs'a ilişkin rapor ve değerlendirmelerde dikkati çeken bir başka husus da şudur. Hemen tüm yoldaşlar "1 Mayıs'ta alana kortej oluşturmadan girdiğimiz ... alanda da toplu olarak biraraya gelemediğimiz, bir ağızdan sloganlarımızı haykıramadığımız" vb.den şikayet ediyorlar ve bunu eleştiri konusu yapıyorlar.

Geçmiş dönemin ürünü devrimci örgütlerin legal olanak ve platformlardan yararlanma konusundaki yaklaşımları ve pratikleri biliniyor. EKİM bu tür yaklaşım ve pratiklerin eleştirisini de yaptı. I. Genel Konferansımızda bu sorun birçok yönüyle tartışıldı. Bu tartışmadan küçük bir parçayı aşağıda yayınlıyoruz.

EKİM yeni dönemin ürünü bir örgüttür. Tüm yoldaşlarımız geçmiş dönemin örgüt kültürünü yansıtan tutum ve alışkanlıklardan arınmalı ve bundan böyle I. Genel Konferansımızın belirlediği bu tutumun ısrarlı ve tutarlı savunucuları ve uygulayıcıları olarak legal platformlarda örgütümüzü temsil etmelidirler. Tek doğru ve tutarlı tutum budur.

Konferans Tutanaklarından...

Kitle eylemlerinde davranış biçimleri

"...Asıl güçlük bence kitle örgütlerinde ve öteki platformlarda çalışmakta çıkıyor. (...) Geçmişte örgütler büyük ölçüde o sözü edilen davranış biçimleri nedeniyle deşifre oldular. Bahsi geçen platformlarda küçük öbekler oluşturdular. Kitle örgütlerinde, ya da kitle eylemlerinde bu küçük öbekleri tespit edebilmek düşman için hiç de zor olmuyor. Sonuçta insanlar deşifre oluyor. Kuşkusuz açık çalışma -legal çalışma demiyorum-, açık çalışma (en nihayet bir fabrika çalışması da belli bir ölçüde ve bazı bakımlardan açık bir çalışmadır) belli bireylerin açığa çıkması ve tanınması sonucunu yaratabilir. Ama belli bireyler ile bireylerin toplamından oluşan bir öbek farklı şeylerdir. Kitle hareketinin içinde bulunan, bu harekette ön plana çıkan ya da belli başka nedenlerle açığa çıkabilen insanlar olabilir. Bu farklı bir durumdur. Ama geçmişte bu tür eylemler, yürüyüşler, mitingler, geceler, belli bir bölgedeki kadro ve sempatizanların bu tür eylem platformlarında bir öbek oluşturmasına ve bu da bu öbeğin, gerek kendi içinde, gerek öteki devrimci çevreler nezdinde, gerekse düşman karşısında deşifre olmasına yolaçabilmiştir. Kimler olduğu tespit edildikten sonra, kimin kimlerle ilişkide olduğunu tespit etmek de sanıldığı kadar güç değildir. Ne de olsa bu bir ilk basamaktır.

"Böyle yapmak yerine; orası bir kitle eylemi alanıdır, orada kitleler vardır, onların içinde kaybolacak etkinlik göstermek gerekir. Legal imkanları kullanma temeli üzerinde yükselen bir illegalite, bir yönüyle de kitlelerin içerisinde erimesini bilmektir. Bir kitle eylemi platformuna, bir mitinge, kuşkusuz bütün yoldaşlarımız gelecektir. Ama diyelim gelenler fabrika işçileridir. Belli bir fabrikada çalışan 5 tane yoldaşımız, o eylem alanında bulunan 25 tane Ekimciyle birleşmek yerine, kendi fabrikasından gelen 50 işçiyle birleşmek ve 50 işçiyle birlikte davranmak, kendi şiarlarımızı, kendi propagandamızı onlar içerisinde eriyerek yapabilmek durumundadır. En nihayet biz örgütsel kimliğimizi bir yafta olarak sırtımızda taşımıyoruz. Ama öyle bir öbek oluşturduğumuz ölçüde, bu yafta fiilen oluşuyor. Diğer türlü, heterojen bir insan topluluğu içerisinde, sen ancak kendi şiarlarınla, kendi doğru politik tutumunla, davranışınla kendini ortaya koyabiliyorsun. Hem kitleler içinde eriyorsun, hem onlara kendi politik etkini ya da şiarlarını yaymak olanağını bulabiliyorsun."

Kapitalist sistemdeki bunalımın dolaysız ürünü

Neo-faşist harekette patlama

Geçtiğimiz Mart ve Nisan aylarında Avrupa'nın bir çok ülkesinde değişik türden seçimler yapıldı. Gelecek Kasım ayındaki ABD Başkanlık seçimleri için delegelerin önemli bir bölümü bu aylar içinde tespit edildi.

Burjuva demokrasisinin beşiği sayılan dünyanın en ileri kapitalist ülkelerinde yapılan bu seçimlerin en belirgin sonucu, ortak ve çarpıcı özelliği, faşizmin yeniden güçlenme sürecine girdiği, adeta bir yeniden doğuşu yaşadığıdır. İngiltere'nin görünürde oluşturduğu istisna, ileri burjuva demokrasilerinin genel seyrini bozmuyor. Bu ülkede faşist geleneğin tarihsel zayıflığına rağmen, çoğunluk usulü ve tek turlu seçim sistemi, benzer bir çıkışın güçlü bir biçimde kendisini ifade etmesinde engelleyici rol oynamıştır.

Burjuvazinin basın ve yayın kurumları faşizmin "rönesans"ına ilişkin olarak yaptıkları değerlendirmelerde, onu tarihsel kökeninden ve toplumsal mantığından soyutlamanın yanısıra, önem ve boyutunu kitleler nezdinde küçümsemeye gayret gösteriyorlar, olağan ve anlaşılır konjonktürel bir sapma olarak tanımlıyorlar. Aynı çevrelerin en ileri kabul edilen analizleri ise faşist hortlamayı diğer düzen partilerinin pratik çıkmazlarıyla açıklayarak, onu bir hoşnutsuzluk, umutsuzluk, uyarı, dolayısıyla protesto ifadesi olarak görüyorlar.

Klasik burjuva partilerinin çıkmazda oldukları açıktır. Fakat bu çıkmaz gerçekte, kapitalizmin, burjuva düzenin içinde bulunduğu bunalımın politik düzeydeki bir ifadesidir. Adı geçen seçimler burjuva düzen partilerinin köklü çıkmazını oldukça somut bir biçimde kanıtlamışlardır. Daha genel bir bakışla; klasik liberal partiler geleneksel oy potansiyellerini korumada epeyce zorlanmış, görece de kalsa (Fransa'da Giscard ve Chirac'ın yönlendirdiği UDF ve RPR Koalisyonu, Almanya'da Kohl'ün CDU'su ve müttefikleri, İngiltere'de Major'un muhafazakarları) fire vermiş veya kimi ülkelerde (İtalya'da Andreotti'nin Hristiyan Demokratları) dikey bir düşüş yaşamışlardır. ABD başkanlık seçimleri için delege tespitinde Bush normal olarak zorlanmaması gerekirken, demokrat rakibi objektif olarak bir tehlike teşkil etmezken, kendi kampında, cumhuriyetçiler nezdinde güçlüklerle karşılaşıyor.

Seçimlerin doğruladığı ikinci faktör ise, sosyal demokrasinin genel bir çöküş yaşadığıdır. Sosyaldemokrat kale İskandinav ülkeleri özgünlüklerini çoktan kaybettiler. İngiltere'de İşçi Partisi muhalefette kalma rekoru kırmaya devam ediyor. Almanya'da SPD'nin Brandt ve Schmidt'ten bu yana kendisine kalıcı bir şef dahi tayin edemeyişi, çıkmazının sadece uç noktadaki bir göstergesidir. İtalya'da Craxi'nin Sosyalist Partisi İKP'nin bölünüp, yarı yarıya oy kaybetmesinden sonra rahat nefes alması gerekirken, adeta yerinde sayıyor. İspanya'da Gonzales hükümeti Franco rejiminin bu ülkede yarattığı derin tahribat ve şaibeli miras koşullarında iktidarını sürdürme olanaklarını buluyor. Avrupa sosyal-demokrasisinin adeta ideologu sayılan Mitterand ise sosyal demokrasinin yaşamakta olduğu bunalımdan en fazla etkilenendir. Fransız Sosyalist Partisi'nin oy desteği % 18 civarına düşmüş bulunuyor. Sosyal demokrasinin ABD versiyonu Demokrat Partisi'ne gelince, 1980'den bu yanaki muhalefet yaşamına önümüzdeki Kasım ayında bir dört yıl daha ekleneceği şüphe götürmüyor.

İşçi hareketinin ileri kapitalist ülkelerdeki ideolojik etkinliğine, politik varlığına değinmemize gerek dahi yoktur. Onu, Fransa'da, İtalya'da, Portekiz'de vb. zımnen temsil eden sosyal demokratlaşmış komünist partileri sadece varlıklarını sürdürebilme savaşı veriyorlar. Sınıfsal talepleri politik bir dinamiğe dönüştürebilecek program ve perspektiften yoksun durumdadırlar.

Kapitalizmin iktisadi bunalımının derinleştiği, düzen partilerinin yıprandığı, sistem dışı alternatifin sadece potansiyel varlıkla sınırlı kaldığı, düzenin uluslararası ölçekte iç çelişkilerinin keskinleşme sürecine girdiği bir bağlamda, faşizmin yeniden güçlenmeye, örgütlenmeye başlaması ne kitlelerin bir kesiminin bir protesto ihtarı, ne de konjonktürel bir sapma olarak algılanabilir. İkinci emperyalist savaşın arifesindeki koşullarla simetrik bir benzerlik yaşanmıyorsa da (dünya burjuvazisinin ortak hedefi olan bir sosyalist iktidar bulunmuyor ve bugün için henüz güçlü devrimci dinamikler mevcut düzenleri tehdit etmiyorlar), genel eğilim itibarıyla, faşizmin güçlenme ve örgütlenme sürecine girişi savaş öncesi koşullara doğru ilerleyişi çağrıştırıyor.

Henüz adı konmasa bile, burjuvazi giderek de-

rinleşen ve hiçbir bilimsel kurumun pozitif öngörüde bulunamadığı kapitalist iktisadi bunalım ortamında, sistem içi radikal alternatif hazırlığı içindedir. Bu alternatifin hedefini şimdilik yabancıların, "yeni yahudilerin" oluşturması, neo-faşist akımların gerek kadro, gerek sosyal taban ve gerekse de popülist demogoji itibariyle geçmişten ayırtedici özelliği yoktur.

Alman faşistleri Türkiyeli işçileri ve Polonyalı mültecileri hedef saptarlarken, İtalyan faşistleri Tunuslu ve Arnavutları abalı ilan ediyorlar. Avusturya faşistleri Macar ve Çekleri bunalımın sorumlusu gösterirlerken, Fransız faşistleri genel olarak Araplar, özellikle de Cezayirlilerden şikayetçidirler.

İsviçrelilerin tavrı biraz daha net; servet sahipleri hariç, yabancı olan herkese karşılar. Belçika faşistleri ise her zaman olduğu gibi tavırlarını daha özgün ifade ediyorlar; Wallonlar "önce Belçika!" derlerken, Vlaams Blok'un Flamanları ise "gebersin Belçika" diyorlar, ama sonuçta yabancılara karşı birleşiyorlar.

Hitler'in Waffen SS birliklerine Alman olmayan 600 bin Avrupalı faşistin angaje olduğu dikkate alınırsa, mevcut neo-nazi akımların yönetici ve kadrolarının önemli bir bölümü bu nesilden veya birinci dereceden işbirlikçiden devşirildiği dikkate alınırsa, fenomenin Avrupa'nın değişik ülkelerinde ortak kimlikte olduğu anlaşılıyor.

Almanya'da neo-faşist akım üç gruptan oluşuyor. 1960'lı yıllarda CSU (Hristiyan Demokrat Birlik) partisinde yaşanan bir bölünmeden sonra Neubauer Milliyetçi Demokrat Partisi'ni (NPD) örgütlemeye başlamıştır. 1971 yılında Deutsch Volks Union (DVU)'yu kuran Münih'li milyarder Gerhard Frey NPD tabanına oynamaya yeltenmiş, 1989 Avrupa Parlamantosu seçim kampanyasında rakiplerini sollamak için 18 milyon mark harcamıştır. 1988 seçimlerinde % 0,1 oranında oy alan DVU, 5 Nisan 1992 yerel seçimlerinde Schleswig-Holstein eyaletinde bu oranı % 6,3'e çıkarmıştır.

Alman faşizminin üçüncü kolu ve burjuva basınında adı sık sık geçen Franz Schonhuber'in Cumhuriyetçi Partisi 1983 yılında Hristiyan Demokrat Partisi'nden ayrılan bir grup tarafından oluşturulmuş ve Fransa'nın Front National'i ile simetrik bir gelişme seyri izlemiştir. 1989 Avrupa Parlamentosu seçimlerinde %7,1 oranında oy alarak Strasbourg'a 6 milletvekili göndermiştir. Dört yıl önceki seçimlerde Baden-Württemberg eyaletinde % 1 oranında oy alan Cumhuriyetçiler, 5 Nisan 1992'de bu oranı % 10,9'a çıkarmışlardır. Bu skora diğer neo-faşist grupların oylarını da ekleyecek olursak Almanya'nın 10 milyon nüfuslu en zengin eyaletinde faşistler % 13 oranında oy almış oluyorlar.

Avusturya'da faşist oy oranının ulusal yüzdesi % 10'dur. Hitler'in doğumyeri Braunan'da faşist Avusturya Liberal Partisi (FPOE) % 30 civarında oy almış, hatta Viyana'mn kenar semtlerinde %35'i bulmuştur. Dolayısıyla FPOE'nin şefi Joerg Haider Avusturya siyasi yaşamında kilit adam konumuna gelme aşamasındadır.

Norveç ve Danimarka'nın "ilerici" iki partisiyle İsveç'in Yeni Demokrasi Partisi'nin ortalama ulusal oy oranları % 10 civarındadır. İspanya'da yapılan büyük ölçekli bir kamuoyu araştırması faşist ideolojiye sempatinin %10 civarında seyrettiği ortaya çıkıyor.

Belçika'da 1977 yılında kurulan Flamanların faşist partisi Vlaams Blok 1991 Kasım ayı milletvekili seçimlerinde % 7 oranında oy almış ve 12 milletvekili çıkarmıştır. Bu orana, Wallonların Milli Cephe (Front National) ve AGİR adındaki gruplarının oy yüzdesi eklenecek olursa, Belçika'da faşist seçmen oranının ulusal yüzdesi % 10'u aşıyor.

İtalya'da ise faşist akımlar biçim olarak farklı olsa bile özde benzer bir gelişme seyri izliyorlar. 7 Nisan milletvekili seçimlerinde Mussolini'nin takipçisi ve onun torunu Alexandra'nın da safında yer almasıyla büsbütün bir sembolik anlam kazanan MSİ'nin (Mouvement Social İtalien) yanısıra gözlemcilerin kolaylıkla aynı kategoriye koydukları bölgesel gruplar türemiştir. Bunlardan en önemlisi 1987'de % 0,5 oranında oy alan ama bu oranı 7 Nisan 1992'de % 8,8'e çıkaran Lombardie Ligidir. Bölgeci ligler ve MSİ'nin oy toplamının ulusal yüzdesi %17 civarındadır.

Avrupa'nın değişik ülkelerini örnek alarak tanımlamaya çalıştığımız neo-faşist akımın Avrupa genelindeki ortalama oy potansiyeli % 10'u aşmış durumdadır ve seçtiğimiz ülkelerle sınırlı değildir. Örneğin ABD başkanlık seçimlerinde Cumhuriyetçi aday Pat Buchanan aynı dili kullanarak, aynı temaları işleyerek Başkan Bush'u yer yer zor durumda bırakıyor. Bazı eyaletlerde delegelerin % 30 ile 40'ının desteğini alıyor.

Faşizm iki emperyalist savaş arası dönemde, benzer bir gelişim sürecinden geçerek burjuvazinin resmi ideolojisine dönüşmüştü. Faşist ideoloji son bir kaç yıldır yaşadığı "rönesans"la bunalım içindeki kapitalist sistemin düzen içi radikal alternatifini hazırlama sürecine girmiş bulunuyor.

Cem KAYNAK

Los Angeles'te yoksulların isyanı

Kapitalizmin gerçek yüzü

Kapitalist özel mülkiyet düzeni, insan emeğinin sömürüsüne dayanan bu toplum biçimi, en parlak ve güçlü göründüğü bir dönemde dahi çürümüşlüğünü dışa vuruyor.

Kapitalist ekonominin hareket yasaları kapitalist birikimin güçlü dinamiği ile bir arada işler, toplumda servet ve sefaletin kutuplaştığı bir süreci yaratır. İnsanlık tarihinin bugünkü gelişme aşaması, bir taraftan büyük bir servet birikimi yaratmışken, öte yandan da ağır toplumsal sorunlarla birleşen bir çürüme ve kokuşma dönemi ile karakterize olmaktadır. Bu durum insanlık ölçüsünde genel bir toplumsal olguya bürünmüştür.

Kapitalist özel mülkiyet düzeni, sömürünün, baskının, savaşların, ırk ayrımının, etnik ve dini gruplar arasındaki çatışmaların, kadınların toplumda aşağılanmasının, gençlerin umutsuzluğa sürüklenmesinin asıl nedenidir. Bütün sorunların temelinde kapitalist sömürü düzeni yatıyor. Açlık, yoksulluk, insan ilişkilerindeki çürüme, kapitalist ilerlemenin ön koşulu oluyor. Bilimsel ilerleme, insan emeğinin artan muazzam üretkenliği, kapitalist özel mülkiyet koşullarında mutlak ve göreli yoksulluğun artmasının kaldıracına dönüşüyor. Kapitalizm, doğasından kaynaklanan adaletsiz bir toplumdur. Bolluk içinde yoksulluğu ve ona eşlik eden vahşeti üretiyor.

ABD'nin Los Angeles kentindeki olaylar kapitalizme özgü bu gerçeklerin bir yeniden vurgulanması mıdır?

Afro-Amerikalı bir sürücüyü döven dört beyaz polisin serbest bırakılmasından sonra, Los Angeles'te başlayan ve diğer bir çok kente hızla yayılan ve geride savaş sonrasını andıran bir yıkıntı bırakan olaylar, Amerikan emperyalizminin içinde bulunduğu ekonomik gerilemenin ve bu bunalımın maddi temelleri üzerinde ortaya çıkan sosyal çatışmaların ne kadar sert olduğunu bir anda apaçık sergilemiştir.

ABD emperyalizmi içi boş ahlaki temaları öne çıkararak özellikle dış dünyada bir "Amerikan mitosu" yaratmaya çalışmıştır. Geçen yıl Başkan George Bush ABD'yi şöyle tanımlıyordu: "Hiç bir gelişme sistemi bizimki kadar erdemi tam ve temiz yerleştirmedi. Ve biz tarihte en eşitlikçi ve uyumlu sistemiz".

Los Angeles'te başlayıp yayılan olayların ortaya serdiği kaba gerçekler, bu sözlerdeki kaba ve iğrenç yalanı da gün ışığına çıkarmıştır. Los Angeles olayları bir anda bu "uyumlu", bu "erdemli" toplumu örten peçeyi yırtmış, kapitalizmin kaba toplumsal gerçeklerini ortaya çıkarmıştır.

Irk sorunu ABD işçi sınıfı tarihinde önemli bir yer tutmuş, sınıf mücadelesi açısından hep hassas bir tema olagelmiştir. Zira kapitalistler sınıfı bölmek için işçileri "beyaz" ve "siyah" olarak ayırmayı hep gündemde tutmuşlardır. "Beyaz dünya"dan gelen göçmenlerin tersine, afro-Amerikalılar plantasyonlarda "uygarlığın" köleleri olarak çalıştırılmışlardır.

Afro-Amerikalıların burjuva yasaları karşısında eşit haklara sahip olmaları için bir kaç yüzyılın geçmesi gerekmiştir. Özellikle '60'lı yıllarda, ABD, Afro-Amerikalıların önemli gösterilerine sahne olmuştur. Martin Luther King'in öldürülmesinden sonra ABD'nin 125 kentinde kendiliğinden ayaklanmalar gerçekleşmiştir. 60 bin dolayındaki asker 46 Afro-Amerikalıyı kurşunlamış, 15 bin kişi tutuklanmıştır. Zorlu mücadeleler sonucunda elde edilen yasalar karşısında hukuksal eşitlik, siyahların toplumsal konumlarında herhangi bir değişikliğe yolaçmamıştır. Özellikle '80'li yıllarda Amerikalıların büyük bir kesimi yoksullaşmış, '92'lerde mutlak yoksulluk koşullarında yaşayanların sayısı on milyonlara varmıştır.

Reagean sermayenin lehine açık ekonomik bir politika yürürlüğe koymuştu. Tekellerin karlarını artırmak için halkın büyük kesimlerindeki yoksullaşma hızlandırılmıştı. Sosyal haklar kısıtlanmış, yüzlerce hastahane kapatılmış, yoksulluk yaygınlaşmıştır. Bugün 34 milyon Amerikalının hastalık sigortası yoktur. Bu ekonomik çöküntü, ırkçılık ve aşağılanma koşullarında, Afro-Amerikalılar gelecek için herhangi bir

umut göremiyorlar. Afro-Amerikalarda çocuk ölüm oranları beyazlarla karşılaştırıldığında iki kat daha fazladır. Resmi açıklamalara göre Afro-Amerikalı çocukların %44,8'i yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır ve AİDS'li çocukların %53'ü Afro-Amerikalıdır. 20 yaşın altındaki Afro-Amerikalılar arasındaki işsizlik oranı %40'tır. ABD'de yaşayan Afro-Amerkalıların %60'ı gettolara kapanmışlardır. Üst okulları terkeden bu kesim çocukların oranı %41 civarındadır. Yapılan araştırmalara göre Afro-Amerikalıların %85'inin yaşamlarında mahkemelik oldukları görülmüştür.

ABD kent yaşamı kapitalizmin ilkel birikim döneminin koşullarını yansıtıyor. İnsanlar kendilerine güvenlerini yitirmişlerdir. Bencillik, yalnızlık, kokuşmuşluk, yabancılaşma, Amerikan "uygarlığı"nın genel normları haline gelmiştir. Normal yaşam koşulları dahi ortadan kalkmış, Amerikalılar Teksas tarzı kendi "güvenlikleri" için silahlanmışlardır.

Kapitalizm bütün çürüyen özellikleriyle bu toplumu karakterize ediyor. Sermaye birikiminin bir azınlığın elinde toplandığı diğer uçta sefaletin çok net olarak görüldüğü bir toplumdur ABD. Nüfusun %1'i gayri safi milli gelirin %37'sine sahiptir. Bu oran 1980'de %31 dolayında idi. Bu zaman diliminde yoksulların ekonomik durumunda sürekli bir gerileme olmuştur.

Bu gerçekler gözetildiğinde, Los Angeles olayları, yalnızca ırkçılığa karşı bir tepki sonucunda patlak veren olaylar olarak nitelendirilemez. Saldırgan bir ırkçılığın ABD'de önemli bir toplumsal sorun olarak sürekli varolduğu bir gerçektir. Fakat Los Angeles olaylarının derinindeki asıl neden siyahları ve beyazları birarada etkileyen derin sosyal problemlerdir. Los Angeles olayları siyah ve beyaz yoksulların ortak bir isyanıdır.

Zenginlik yoksulluk kutuplaşması öylesine nettir ki, her an yeni bir çatışmanın alevlenmesi olasıdır. Gözlemciler, kapitalizmin vitrinlerine saldıranların %50'sinin beyazlar olduğunu belirtmektedirler. Sorunun temelinde tam da bu maddi ekonomik koşullar yatıyor. Yoksulluğa, bedensel ve zihinsel çürümeye terk edilen bu insanlar, özellikle gençler, büyük kentlerin caddelerinde mallarla tıklım tıklım doldurulmuş, süslenmiş bu zenginlik ile açlıkları arasındaki akılalmaz çelişkiyi hergün yeniden görmekte, yaşamaktadırlar. Herkese yetecek kadar çok mal üstüste yığılmış, ama dışarıda yoksulluktan kıvranan insanlar... Bu adaletsizliği görmek için bir bilince sahip olmaya gerek yok. Açlık, sefalet, kişileri karınlarını bir gün olsun doyurmak, üstüne bir ceket almak için harekete geçirir. Bu eylemlerde her insanın elinde bir torba olması bu gerçeği ifade ediyor.

Los Angeles'te başlayıp yayılan olaylar, yoksullar için bir öç alma, kendi nesnel durumlarını haykırma, adaletsizliği yargılama, kapitalist sarayların dikkatlerini üzerlerine çekme ve benzeri etkenlerin motive ettiği bir toplumsal çatışmanın ifadesidir. Kapitalist özel mülkiyet ilişkilerine yönelmiş bilinçli hareketler olmaktan tümüyle uzak olmakla birlikte, nesnel olarak, kapitalist toplumun yarattığı sonuçlara saldırılmaktadır.

Siyahların ve yoksulların Los Angeles'te patlak veren başkaldırısı toplumda genel bir politik kitle eylemine dönüşme olanaklarını içinde barındırdığı için, ABD burjuvazisi militarist güçlerini hemen harekete geçirdi. Olaylar şimdilik denetim altına alınsa bile, ABD toplumu yeni sosyal patlamalara gebedir. Yoksullar fırsat kollayacaklar, anı geldiğinde öfkelerini sergileyeceklerdir.

Bu tür olaylar sadece ABD'ye özgü değildir. '80'li yıllarda bütün gelişmiş kapitalist ülkelerde sürekli bir yoksullaşma yaşanmaktadır. Refah dönemi çoktan kapanmıştır. Yoksulluk bütün gelişmiş kapitalist ülkelerde büyük şehirlerin önemli bir yapısal öğesi durumundadır.

Los Angeles türü patlamaların önümüzdeki yıllarda sıkça ve daha büyük boyutta yaşanması kuvvetle muhtemeldir. Yalnızca ABD kentlerinde de değil. Toranto, Londra, Paris, tümü de bunun potansiyel adayları. Tarih kapitalizmin insanlığın hiç bir sorununu çözemediğini defalarca göstermiştir. "Coca Cola kapitalizmi" bu gerçeği son olaylarda bir kere daha kanıtlamıştır.

Remzi GENÇ

"Büyük Almanya"da büyük huzursuzluk

Grevler dalga dalga

Son yaşanan grevlerle Alman emperyalizmine ilişkin yaratılan "mitos"un gerçekliği sorgulanır duruma geldi. Bilindiği gibi savaş sonrası Almanya'sı ekonomik modeli, "mucize ekonomi", "sosyal pazar ekonomisi", devlet yapısı "sosyal devlet" kavramıyla nitelendiriliyordu. Kapitalist dünya ekonomisinde, 1982'lerden bu yana gözlenen aşırı üretim ve durgunluğun birbiri ardısıra yaşanması, mikro elektronik ve tam otomasyonunun üretim sürecinde yarattığı yapısal bunalım Almanya'da da ciddi biçimde hissedilmeye başlandı. Buna iki Almanya'nın birleşmesinin getirdiği yükü de katmak gerekiyor.

Birleşmenin getirdiği bütün maddi ve manevi yükler çalışan emekçilerin sırtından giderilmeye çalışılıyor. Sosyal haklar tek tek kısıtlanıyor. Sermaye sözcüleri bugünkü ücret görüşmelerini psikolojik bir baskı altında tutmak, tekeller için yeni bir dönem başlatmak amacıyla özel bir çaba harcıyorlar. Uzun süredir "Almanya rekabet yeteneğini yitiriyor", "ücretler çok yüksek" vb. propagandalarıyla toplumda genel olumsuz bir atmosfer yaratılmaya çalışılıyor. Bununla yalnızca ücret görüşmelerinde düşük oranlar değil, aynı zamanda "Büyük Almanya" hedefine uygun bir politika dayatılmak isteniyor. Bugüne kadar Doğu Bloku'nun varlık koşullarında işçi sınıfına ödenen "kırıntılar" artık budanmaya, daha sert bir politika izlenmeye başlanmıştır.

Sorunun özü, ücret oranları üzerine basit bir anlaşmazlıktan öte, sermaye ve emek, işçi sınıfı ve burjuvazi arasındaki ilişkilerde yeni bir dönemin başlatılmak istenmesidir. Sendikaların talep ettiği ücret artışları başından beri sermaye sözcüleri tarafından "utanmaz" diye nitelendirildi.

Bu gerçekler ışığında işçi sınıfı ücret görüşmelerinde toplumsal gücünü göstermek zorundaydı ve bu politik diktayı kabullenecek kadar pısırık ve korkak değillerdi. İşçiler her üretim dalında ileri bir mücadele isteği sergilediler.

İki Almanya'nın birleşmesinden sonra ortaya çıkan bütün sorunlar kendini 1 Mayıs'a da yansıtmak zorundaydı. Grev hareketleri '92 yılının Alman işçi sınıfı için bir mücadele yılı olacağını göstermektedir. Nitekim çelik işçileri ilk adımı attılar. İşçiler, kamu hizmetleri dahil olmak üzere, metal, basın-kağıt, elektrik işkollarında tekellerin ücret dayatmalarına karşı çetin bir mücadeleye hazırlandılar. Daha önce eski Doğu Almanya çelik ve tersane işçilerinin işyeri işgalleri ve gösterdikleri direniş, eyalet hükümeti içinde istifalara ve Bonn hükümetinde bunalıma yolaçmıştı. Grev bütün üretim dallarında en çok tartışılan eylem biçimi haline gelmiş bulunuyor. Hizmet sektöründe greve yol açan farklılığın yalnızca %0,7 oranında olması olgusuna bakıldığında, temelde başka bir hesabın sözkonusu olduğu görülecektir.

Grev bütün çalışan kesimleri kapsadı, harekete geçirdi. İlk kez grev yaşayan çocuk yuvası emekçilerinden banka çalışanlarına dek çok geniş bir yelpazeyi içine aldı ve dalga dalga yayıldı. Hizmet işçileri 18 yıldan bu yana grev görmeyen bu sektörde, savaş sonrası en büyük grev eylemini gerçekleştirdiler. Hizmet sektöründeki grevin sadece ilk üç günü 600 bin kamu çalışanı eyleme geçti. Makinalar durduğunda, gazeteler çıkmayınca, mektuplar ulaşmayınca, otobüs ve tramvaylar durunca, uçaklar havalanmayınca, çöpler yaşamı tehlikeye sokacak düzeyde birikince, toplumsal yaşamın temel mekanizmaları durmuş demektir. Burjuvazinin propaganda ettiği "ahenkli refah toplum"unun kılıfı yırtılır ve iki sınıf fiilen karşı karşıya gelmiş olur.

Hizmet sektöründeki grev bitmeden, metal işçileri, bu en deneyimli işçiler bayraklarını dalgalandırmaya başladılar. Hizmet sektöründeki greve 4 milyon işçiyi kapsayan metal işkolundaki bazı uyarı grevleri eşlik etti. Basım-kağıt işkolunda çalışan 220 bin işçinin ücret görüşmeleri gündeme geldi.

Almanya'da yaşamı temellerinden etkileyen bu 13 günlük grev halkın büyük sempatisini alırken, hükümetin otoritesini zayıflattı. Tekeller huzursuzluklarını açıkça dile getirdiler. Grev boyunca işçilerin safları güçlendi. Grevin başladığı ilk günlerde ÖTV sendikası 14 bin yeni üye kazandı.

Bütün bu gelişmeler içinde 1 Mayıs ayrı bir muhtevaya sahipti. Grevde bulunan, greve

hazırlanan işçilerin coşkuları sokaklara taşındı. Almanya'nın bütün şehirlerinde onbinlerce emekçi 1 Mayıs'ı bir mücadele ve işçilerin dayanışma günü olarak yaşadı. Diğer yandan bütün burjuva partileri bu grev dalgasına karşı birleşmiş durumda. Hükümetin içinde bulunduğu bunalım Sosyal Demokratlar (SPD) tarafından ileri sürülen bir "yuvarlak masa" görüşmesiyle giderilmeye çalışılıyor. Grevler, sendika yönetimlerinde etkin olan SPD'yi de, nesnel olarak karşısına almış oldular.

2 Mayıs'ta 100 bin, 4 Mayıs'ta 270 bin, 6 Mayıs'ta 400 bin kamu emekçisi grevdeydi. Ayrıca yüzbinlerce metal işçisi uyarı grevindeydi. Yaygınlaşan grevler karşısında hükümetin başka bir seçeneği kalmamıştı. Sonunda kabul edilen %5,4 oranındaki ücret artışı kamu hizmetlilerinin mücadelesinin kısmi bir başarısı sayılmalıdır. Diğer taraftan sendika yönetiminin ikili karakteri bu defa yeniden ortaya çıkmıştır. %9,5 talebine karşın geri adım atılması işçiler arasında büyük ve öfkeli tepkilere yolaçmıştır.

Yaşadığımız sürecin sergilediği gerçekleri değerlendirdiğimizde, oldukça önemli bazı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Herşeyden önce grevler başlangıçtan itibaren politik bir karaktere sahip oldu. Hizmet sektöründe işverenin devlet olması olgusu, kamu çalışanları açısından "grevin" siyasi bir başarı olarak değerlendirilmesine neden oldu. Diğer yandan 4 milyonluk metal işçileri ile bu sektörün kapitalistleri cepheden birbirlerine saldırmaktadırlar. Kapitalistler tarafından lokavt hemen tehdit unsuru olarak gündeme getirildi. İşçiler ise hiç bir şekilde ödün vermeyerek, tersine militan ve coşkulu bir tutum sergilediler. Bu da işçi sınıfının yeniden "kendine gelmesi" açısından önemli bir olgudur. Bundan sonra da işçiler sermayenin dayatmak istediği ücret artış oranlarını ne pahasına olursa olsun, kabul etmeyeceklerdir. Zira gelişmeler bunu göstermektedir.

Alman kapitalizmi böylelikle oldukça zor bir dönem içerisine girmiş bulunmakta. Bir yandan dış dünyada en istikrarlı ve kendisine önemli roller üstlenmesi gereken bir ülke imajı vermeye çalışırken ve bütün çabasıyla buna hazırlanırken, grevler onu ani yakalamıştır. Hükümetteki politik bunalım, 2000'li yıllarda 2,5 milyar Marka erişecek bütçe açığı, "sosyal pazar ekonomisi"nin gerçek yüzünü bir anda açığa çıkarmıştır. Diğer yandan Alman emperyalizminin üzerinde oturduğu temeller gözönüne alındığında, bu grevler dış dünyada büyük bir itibar kaybına yolaçmıştır. Japonlar hergün TV'de grev nedeniyle sokaklarda biriken çöpleri göstererek, AET'in başını çekmeye ve dünyada en büyük süper güç olmaya çalışan Almanya'nın içinde bulunduğu durumu alaylı bir biçimde sergilemektedir. Fransız kapitalistleri ise bir an önce grevlerin sona erdirilmesini istemektedirler. Zira grevler kendileri açısından iki yönde olumsuz etki yaratmakta. Dünyada ekonomik açıdan sağlıklı görünen AET ile birlikte Fransa'nın da imajı ciddi biçimde zedelenirken, diğer yandan bu grevlerin diğer Avrupa ülkelerinde "taklit edilmesi" olasılığı bulunmaktadır. Bu oldukça önemlidir, çünkü '93'de uygulanmaya konulacak olan serbest pazar nedeniyle, bir çok AET ülkesi ekonomisini yeniden biçimlendirmektedir. Bütün Avrupa'yı saran geniş çaplı grevler, kitle eylemleri gündeme gelebilir. Nitekim Almanya'daki grev dalgası, özellikle Batı Avrupa işçi sınıfı hareketi açısından önemli bir dönüm noktası oluşturacak özelliktedir. Örneğin İngiltere'de işçiler "Grev yaparsak, bu defa Alman işçileri gibi 'temiz' yapacağız" demektedirler.

Yaşanan süreç emek ile sermaye arasındaki mücadelenin hızla geniş bir alana yayılacağını göstermektedir. Almanya'daki grevlerin geride bırakacağı en önemli bilgi ve deneyim de bu olacaktır.

Teori ve Program Sorunları

EKSEN Yayıncılık

Kapitalizm açlık ve vahşet demektir

Brezilya'da açlık ayaklanmaları

Rio de Janerio'da son bir ay içinde sefaletin kol gezdiği bölgelerde bulunan onlarca süpermarket dağıtıldı. Kapitalizmin metalarıyla süslediği diğer büyük şehirlerdeki benzeri marketler de açlığın kamçıladığı yoksulların saldırısına sahne oldu.

Brezilya'da derinleşen bunalım, açlık, umutsuzluk, bu tür eylemlere kendiliğinden yolaçıyor. Sefalet içinde yaşayan bu insanlar yaşama şanslarını Sosyal Davrwinizmin doğal seleksiyon mekanizmalarına bırakmıyorlar. Karınlarını doyurmak için bu tür "açlık saldırıları" planlı yapılıyor. Açlıktan ölmektense cezaevine girmeyi göze alanların sayısı az değildir.

Zira Brezilya emperyalizmin, Dünya Bankası'nın İMF'nin "neo-liberal" politikalarının uygulandığı ve bugün en çok dış borca sahip bir ülkedir. Brezilya'da çalışabilir durumdaki 20 milyon insanın herhangi bir "düzenli" geliri yoktur. 153 milyonluk nüfus gözetildiğinde bu oran çok yüksektir. İşsizlik 1992'nin ilk dört ayında %10 artmış bulunuyor. Yani bu kısa süre içinde 1,2 milyon işçi işini kaybetmiştir. Aylık enflasyon oranı %20'dir. Örneğin temel yiyecek maddeleri pirinç ve fasulyenin aylık fiyat artışı %27 oranındadır.

Bu koşullarda açlık ayaklanmaları sistemleşmeye başlamıştır. Kapitalizm Brezilya'da hiç bir sorunu çözemiyor. Tersine insanı yabancılaştırıp tamamen barbarlaştırıyor.

Devlet güçlerinin yardımıyla ve para karşılığında, son beş yıl içinde sokakta yaşayan 16 414 çocuk kiralık katiller tarafından öldürülmüştür. Korku yaymak, gençleri suç işlemekten caydırabilmek için büyük şehirlerde çocuklara "illegal" işkence merkezleri inşa edilmiştir.

Kapitalist özel mülkiyet her yerde insanın dejenerasyonunu en üst düzeye çıkarıyor.

Sosyalizm, toplumsal yaşam tarafından bir zorunluluk olarak, her geçen gün yakıcı bir biçimde kendini dayatıyor.

Güney Kore'de işçiler örgütleniyor

Güney Kore yıllardır dünya kamuoyunun dikkatini üzerine çeken bir ülke. Fakat sınıf çatışmalarının sergilediği radikalizm burjuva basın tarafından özenle gizleniyor. Özellikle işçi sınıfına yönelik özel saldırılar sözkonusudur. Ücret talep etmek dahi bir rizikodur. Sendikal haklar tümüyle yasaktır. Ücret görüşmelerinde sadece bir işletme sözkonusu olabilir. Kapitalistler istedikleri ücreti dikte ettirebilmektedirler.

Ama genç işçi kuşağı bu kağıttan yasaları çiğnemeyi alışkanlık haline getirmeyi başarmış bulunuyor. Yapılan militan yürüyüşler, örgütlülüklerinin bir ürünü. Korkuyu, işkenceyi, falakayı yenmiş bu genç işçi kuşağı. Devlet güçleri saldırdığında öğrencilerin yardımına koşuyorlar. Sarı sendikalara başkaldıran işçiler, 1987'den bu yana, 200 bin üyeli 600 yeni sendika kurmuşlar. Bu sendikalar "Chonnohyop" Federasyonunu oluşturmayı başarmışlar. Kuruluşundan hemen sonra Federasyonun başkanı Byong Ho hemen cezaevine atılmıştır ve bugün 300 sendikacı cezaevinde yatmaktadır. Ama bütün bunlar işçi sınıfını mücadeleden alıkoymuyor. İş hukuku ve sendikal haklar için mücadele önemli bir yer tutuyor. Güney Kore çalışma süresinin en uzun olduğu ülkeler arasında ön sırayı almaktadır. Resmi iş süresi haftada 44 saat olmasına rağmen işçiler haftada 51 saat çalışmak zorundadırlar. Mesai yapmadan pek çok işçinin yaşamını sürdürmesi oldukça zordur. Çalışma koşulları kapitalizmin ilkel birikimi dönemini hatırlatıyor. Ortalama her işgününde 443 kaza olmakta ve günde yedi kişi yaşamını yitirmektedir.

Bu bağlamda Güney Kore'de ekonomik mücadelenin politik boyutu diğer ülkelerle karşılaştırıldığında daha da önemli bir gerçekliği oluşturuyor. Hatta politik talepler ekonomik istemleri gerçekleştirmede öncelik taşıyor. Güney Kore'nin yeni işçi kuşağı bundan dolayıdır ki, militan ve radikal özellikleriyle kendisi için bir sınıf olmaya aday. Son yıllardaki gelişmeler bunun göstergesi.

Willi Dickhut öldü

Alman komünisti Willi Dickhut yoldaş 8 Mayıs'ta 88 yaşında öldü. Rothe Fahne'nin bu olayı duyuran yazısını yayınlıyoruz.

88. doğum gününden bir kaç gün sonra, 8 Mayıs saat 5.30'da, Almanya Marksist-Leninist Partisi (MLPD) kurucularından ve seçkin üyelerinden Willi Dickhut öldü.

1956'da Marksizm-Leninizmin revizyonunun SBKP, SED ve KPD önderlerince resmi ilanından sonra, Alman işçi sınıfı hareketi devrimci bir partinin eksikliğini duymaktaydı. Kimse Willi Dickhut kadar bu partinin yeniden inşası için uğraşmadı ve bütün gücünü bu davaya adamadı.

14 yaşında tesviyeci ve tornacı mesleği eğitimine başlayan Willi Dickhut, 1926'da KPD üyesi oldu. Weimer Cumhuriyeti'nde sınıf mücadelelerine katılımı, 1928/29'da vasıflı işçi olarak Sovyetler Birliği'nde kalması, toplama kampına ve cezaevine atılmasına neden olan faşizme ve savaşa karşı direnişi, onu savaş sonrası KPD'sinin zirvedeki görevlilerinden biri olarak şekillendirdi.

30'lu yıllardan bu yana Willi Dickhut işçi sınıfının bir teorisyeni olarak yetişti, O geniş pratik tecrübelerini sürekli genişleyen teorik bilgisiyle birleştirdi ve yeni Alman emperyalizminin Bonn devletine olduğu kadar Ulbricht ve Honecker-rejiminin işçi düşmanı entrikalarına karşı da yöneltti.

Willi Dickhut '70'li yıllarda, genç marksist-leninist örgütün küçük-burjuva kuşatma tehlikesine karşı proleter görüş tarzını egemen kılmayı başardı. Teorik organ *Revolutionärer Weg*'in *(Devrimci Yol)* sorumlusu olarak, partimizin yönetici yoldaşlarının dostu ve danışmanı olarak MLPD'nin bugünkü teori ve pratiğine inkar edilemez ölçüde katkıda bulundu. Onun yönetimi altında *Revolutionärer Weg* sistemiyle 1969'dan bu yana tekelci devlet kapitalizminin karmaşık durumuna uygun düşen, çok yönlü geliştirilmiş bir ideolojik-politik çizgi yaratıldı.

Yoldaşlarının proleter düşünce tarzının en yüksek aşaması olan sosyalist bilinçle eğitimi, onun son nefesine kadar hizmet verdiği bir istemiydi. Son eseri Nisan'da yayımlanan *Sosyalizmin Sonu mu?* isimli kitabıydı. Kitap, toplumsal gelişmenin bir yasası olarak proleter ve küçük-burjuva düşünce tarzı arasındaki mücadelenin analizini içeriyor. Eski sosyalist Sovyetler Birliği'nde kapitalizmin yeniden restore edilmesinde de önemli bir etken olan, yıkıcı küçük-burjuva düşünce tarzına karşı sürekli mücadeleyi, Willi Dickhut'un vasiyeti olarak, kendimize borç biliyoruz.

Willi Dickhut ile birlikte partimiz ve devrimci işçi hareketi, yeri doldurulamayacak bir yoldaşını kaybetmiştir. Onun anlayışı doğrultusunda, işçi sınıfının kapitalist sömürü ve baskı üzerinde zaferi sağlamak ve gerçek bir sosyalist toplumun yaratılması için mücadeleye devam etmek, hepimizin ortak görevi olacaktır.

(*Rote Fahne*, 9 Mayıs '92, No.19)

MLPD Merkez Komitesi'ne

Sevgili Yoldaşlar,

Partinizin kurucusu ve değerli önderi Willi Dickhut yoldaşın ölümünü üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz.

Türkiyeli komünistler ve devrimciler Willi Dickhut'u özellikle revizyonizme karşı mücadelesinden ötürü yakından tanımaktaydılar.

Willi Dickhut ismi bize her zaman Alman işçi sınıfı içinden çıkmış ve bütün bir ömrünü komünizm davasına adamış değerli bir komünisti hatırlatacaktır. Sizin şahsınızda tüm Alman komünistlerine başsağlığı diliyor, anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

EKİM Merkez Komitesi
10 Mayıs 1992

Onları yaşatmak...

6 Mayıs 1972'de üç devrimci insan, Deniz Gezmiş,Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan burjuvazi tarafından katledildiler. Burjuvazi son nefeslerinde bile davalarına olan inançlarını haykıran bu yiğit insanların bedenlerini yokedebildi ama şiarlarının binlerce devrimcinin bilinçlerine kazınmasını engeleyemedi. Deniz Gezmiş'in son sözleri, *"Yaşasın tam bağımsız Türkiye. Yaşasın Marksizm-Leninizmin yüce ideolojisi.Yaşasın Türk ve Kürt halklarının devrimci bağımsızlık mücadelesi. Yaşasın işçilerin, köylüler. Kahrolsun Emperyalizm"* olmuştu.

Deniz Gezmiş ve arkadaşları, devrimci mücadelenin önemli oranda bir kararlılık ve direnç sorunu olduğunu, bunun için yaşamın her saniyesinin bu dava uğruna sarfedilmesinin gerekliliğini yaşamlarıyla örneklediler. Rahat dönemlerin devrimciliği ile, onların hiç bir ilgisi yoktu.

Günümüzde beyinlerini ve ruhlarını burjuvaziye satarak geçinen kimi "'68'liler"in bu yiğit devrimcilerin adlarına sahip çıkıp, onların adına "vakıf" kurmaları, mezarları başında sahte gözyaşları dökmeleri, tek kelimeyle riyakarlıktır. Burjuvazinin Deniz ve yoldaşlarının destansı kavgasını asıl içeriğinden soyutlayıp ehlileştirme operasyonunun, basit figüranlığına soyunmuşlardır böyleleri.

Bu kabul edilemez, buna izin verilemez.

Deniz, Hüseyin ve Yusuf bizimdir. Onlar devrime aittirler ve öyle kalmalıdırlar.

Onları devrimci kişilikleri ile yaşatmak ve açtıkları yolun çok daha ötesine ilerlemek... Son nefeslerinde haykırdıkları Marksizm-Leninizmi kavramak, devrim ve sosyalizm mücadelesinde gerçek bir silaha dönüştürmek... Gösterdikleri sınırsız özveriyi ve kararlı mücadeyi işçi sınıfının sömürüsüz bir dünyayı yaratma çabası için bir esin kaynağı olarak değerlendirmek...

Onların anısına saygının biricik yolu budur.

İBRAHİM KAYPAKKAYA

"Esasen biz komünist devrimciler, prensip olarak siyasi kanaatlerimizi ve görüşlerimizi hiç bir yerde gizlemeyiz. Ancak örgütsel faaliyetlerimizi, örgüt içinde bizimle birlikte çalışan arkadaşlarımızı ve örgüt içerisinde olmayıp da bize yardımcı olan şahıs ve grupları açıklamayız. Kişisel sorumluluğum açısından gerekeni zaten söylemiş bulunuyorum. Ben buraya kadar anlattıklarımı samimiyetle inandığım marksist-leninist düşünce uğruna yaptım. Ve sonuçtan asla pişman değilim. Ben bu uğurda her türlü neticeyi göze alarak ve can bedeli bir mücadeleyi öngörerek çalıştım ve neticede yakalandım. Asla pişman değilim. Bir gün sizin elinizden kurtulunsam gene aynı şekilde çalışacağım" (21 Nisan 1973, TKP/ML, TİKKO TMLGB Davası)

Onun değeri yalnızca bununla da sınırlı değildir. O Kemalizme, sosyal şovenizme ve burjuva sosyalizmine yöneltilmiş sert bir eleştiri, sermayenin faşist diktatörlüğüne karşı mücadelede bir bayraktı.

O bir kilometretaşıydı.

Unutmayacağız.